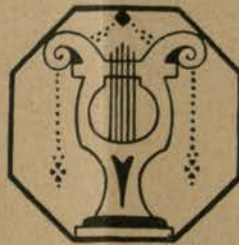

Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“
v Ljubljani.

ZBORI

Mesečna revija za novo zborovsko glasbo
z glasbeno književno prilogo.

Urejuje Zorko Prelovec.

Letnik II.

1926

Štev. 12

Izdaja in zalaga pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ v Ljubljani. Tiska Delniška tiskarna, litografirata Čemažar in drug. Letna naročnina za Jugoslavijo 40 din, za Italijo 30 lir, za Ameriko poldrugi dolar. Vsako pomnoževanje partitur in litografiranje posameznih glasov je po zakonu prepovedano; izvajanje v „Zborih“ objavljenih skladb je dovoljeno le društvom, ki so naročila notni material dotične skladbe za ves zbor.

Ustanovljena leta 1889.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Ljubljana, Prešernova ul. 3

Telefon št. 16

Poštne hranilnice račun št. 10.533

Telefon št. 16

Stanje vloženega denarja nad 170 milijonov dinarjev.

Stanje vloženega denarja nad 680 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

*Moško, fantovsko in deško konfekcijo
kakor tudi čevlje kupiš najceneje v
naši detajlni trgovini na Erjavčevi
cesti 2 (nasproti dramskega gledališča)*

KONFEKCIJSKA TOVARNA

FRAN DERENDA & CIE.

LJUBLJANA

Priznana solidnost, dobro blago in nizke cene.

ANT. KRISPER

LJUBLJANA

MESTNI TRG 26

STRITARJEVA UL. 3

GALANTERIJA, PERILO,

PLETENINE IN ČEVLJI

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ljubljana, Dunajska cesta

Ustanovljena 1900

Delniška glavnica . . . . . Din 50,000.000.—

Skupne rezerve ca. . . . . Din 10,000.000.—

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana ☎☎☎ Telefon števil. 261, 413, 502, 503 in 504

PODRUŽNICE:

Brežice	Kranj	Novi Sad	Split
Celje	Maribor	Ptuj	Gorica
Črnomelj	Metković	Sarajevo	Trst

AGENCIJA: Logatec

Se priporoča za vse bančne posle

Tvrđka Ivan Perdan nasl. v Ljubljani

Glavni založnik:

Ciril-Metodovih vžigalic in Ciril-Metodovega čaja
v zavitkih. Najnižja cena in točna postrežba.

V zalogi vedno:

najfinejše namizno olje, kava, riž, čaj, milo, žganje,
kakor tudi vse drugo špecerijsko blago na drobno
in debelo po najnižjih cenah.

J. STJEPUŠIN SISAK

PREPORUČA NAJBOLJE TAMBURE,
ŽICE, PARTITURE, ŠKOLE I OSTALE
POTREPŠTINE ZA SVA GLAZBALA
ODLIKOVAN NA PARISKOJ IZLOŽBI
CJENICI FRANKO

OBRтна BANKA

Centrala: Kongresni trg 4

V LJUBLJANI

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 508

Račun pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani, št. 12.051

Telefon št. 508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno više.

MEDIĆ-ZANKL

TOVARNE OLJA, LAKOV in BARV

DRUŽ A Z O. Z.

CENTRALA: LJUBLJANA

PODRUŽNICA: MARIBOR

SKLADIŠČE: NOVI SAD

TOVARNE: LJUBLJANA-MEDVODE

!! NAJBOLJŠE KAKOVOSTI !!

ZAJAMČENO ČISTI FIRNEŽ
EMAJL-LAKASTE BARVE
VSE VRSTE LAKOV
OLJNATE BARVE
PRSTENE IN
KEMIČNE
BARVE
KLEJ

!! LASTNI DOMAČI IZDELEK !!

ZNAMKE: „MERA KL“

Cvetličarna Fani Hvala

Ljubljana

Prešernova ulica šte. 30.

Dnevno sveže cvetje

na drobno in debelo.

Sprejema naročila na šopke,
vence, aranžmaje in dekoracije
dvoran.

LITOGRAFIJA ČEMAŽAR IN DRUG LJUBLJANA, MASARYKOVA CESTA (POLEG RANZINGERJA)

RAZMNOŽUJE NOTE PO ZELO SOLIDNIH CENAH

TER IZDELUJE VSAKOVRSNA DRUGA LITOGRAFSKA DELA KAKOR ETIKETE, LEPAKE, DELNICE ITD.
GLASBENE PRILOGE „ZBOROV“ SO NATISNJENE V LITOGRAFIJI ČEMAŽAR IN DRUG.

GLASBENO-KNJIŽEVNA PRILOGA

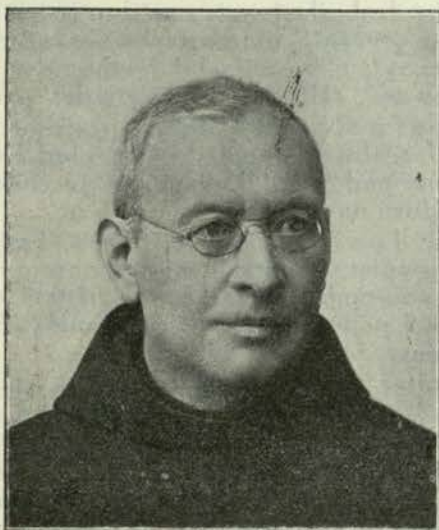
Izhaja vsak drugi mesec

Urejuje Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, izdaja in zalaga pevsko društvo «Ljubljanski Zvon», tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (zanjo odgovarja Miroslav Ambrožič)

Naročnina na «Zbore» za državo SHS 40 Din, za Italijo 30 lir, za Ameriko poldrugi dolar / Natis člankov dovoljen le z navedbo vira

P. Hugolin Sattner — petinsedemdesetletnik.

Dne 29. novembra t. l. je preteklo 75 let, odkar se je v Kandiji pri Novem mestu rodil nestor živčih slovenskih skladateljev P. Hugolin Sattner. Igre na klavir se je učil že v drugi šoli, pel je v

dijaškem zboru in igral gosli v orkestru. Leta 1867. je vstopil v frančiškanski red v Nazarjih na Štajerskem, od leta 1868. do 1872. je v Gorici dokončal srednjo šolo in dve leti bogoslovja. Leta 1872. je prišel v Ljubljano in je bil 1874. posvečen v maš-

nika. Še v jeseni istega leta je bil imenovan za organista, učitelja na frančiškanski ljudski šoli in učitelja petja na gimnaziji. Iz te dobe so prve njegove skladbe, ki jih je izdala pozneje Glasbena Matica v Ljubljani. Od leta 1890. deluje P. Hugolin Sattner v frančiškanskem samostanu ljubljanskem, menjaje se kot župnik, gvardijan, definator in kustos. Po smrti P. Angelika Hribarja vodi frančiškanski pevski zbor in ga je dvignil na visoko umetniško stopnjo. Število njegovih skladb je ogromno. Zložil je nebroj cerkvenih pesmi: mašnih, svetniških in prazniških, božičnih, šmarničnih, postnih i. dr. Mnogo jih je objavljenih v «Ceciliji», v zbirki «Slava presveti Evharistiji» in «Cerkvenem glasbeniku». Od njegovih posvetnih skladb so najbolj znani moški zbori: «Na planine», «Za dom med bojni grom», «Pogled v nedolžno oko», solospeli: «Zaostali ptič», «Naša zvezda» in «Ribička». Po študiju kontrapunkta pri mojstru Hubadu se je P. Hugolin Sattner posvetil komponiranju večjih koncertnih del. Slovenskemu narodu je podaril «Jeftejevo prisego» (1910), oratorij «Vnebovzetje» (1911), «Oljki» (1914), «Soči» (1917), «V pepelnični noči» (1921) in letos za svojo petinsedemdesetletnico opero «Tajda», ki jo vprizore še v tekoči sezoni v ljubljanski operi.

Neutrudljivemu, čilemu in svežemu, za slovensko glasbo prezaslužnemu skladatelju želimo, da nam ostane ohranjen do skrajnih mej človeškega življenja. K petinsedemdesetletnici naše najiskrenejše čestitke!

dijaškem zboru in igral gosli v orkestru. Leta 1867. je vstopil v frančiškanski red v Nazarjih na Štajerskem, od leta 1868. do 1872. je v Gorici dokončal srednjo šolo in dve leti bogoslovja. Leta 1872. je prišel v Ljubljano in je bil 1874. posvečen v maš-

J. Mantuani:

O jugoslovenski glasbi.

(Nadaljevanje.)

Posamezni glasbeniki, ki imajo zasluge za razvoj moderne glasbe na Hrvatskem, so nastopni — najpomembnejši, razen že imenovanih:

1.) Nikola Strmić (1840. do 1906.?), violinist, komponist (zbori, romance, sonate, simfonije, kantata in dve operi: «Disiderio, duca d'Istria» [1861] in «La madre slava» [1865]).

2.) Gjuro Eisenhuth (1841. do 1891.), kapelnik gledališča, komponist. Poleg zborov, pesmi, cerkvenih skladb, piëce za orkester — skupaj nad 200 skladb — ima tudi tri opere: a) Sejslav ljuti, b) Moć ljubavi, c) Petar Bašić.

3.) Ante Stöhr (* 1847.), učitelj glasbe in komponist; tiskanih je nad 80 skladb (pesmi in klavirske točke); razen tega ena šaljiva opera.

4.) Vatroslav Kolander (1848. do 1912.), organist stolne cerkve v Zagrebu, potem učitelj klavirske igre na glasbeni šoli v Zagrebu. Komponist: maše, cerkveni spevi, posebno pa skladbe za orgle.

5.) Nikola Stoos (1848. do 1913.). Komponist za cerkev.

6.) Vjekoslav Klaić (* 1849.), violinist. Osnoval «Sokolski orkestar» in ga vodil, osnoval prvi vokalni koncert, reformiral glasbeni časopis «Gusle». Zgodovinar in pisatelj o glasbi, posebno životopisec.

7.) Anton Stöckl, Ljubljčan (1850. do 1902.). Učitelj petja na glasbenem zavodu, organist, pianist, violinist. Tudi komponist: a) slovenska opereta «Čarovnica», b) kantata «V spomin Ant. Janežiču», c) koncertna mazurka za klavir.

8.) Fran Ser. Vilhar (* 1852.). Kapelnik in komponist; poleg drugega tri opere: a) Smiljana (1879), b) Ivanjska kraljica (1902), c) Lopudska sirotica (1914) ter dve opereti: a) Ustaške nevolje, b) Gospođa Pokodirovička.

9.) Oton Kumpf (1852. do 1882.). Komponist cerkvenih spevov.

10.) Franjo Krežma (1860. do 1881.). Violinski virtuoz in komponist vokalnih, posebno pa instrumentalnih (do 100) komadov.

11.) Nikola pl. Faller (* 1862.). Dirigent, profesor klavirske igre, gledališki kapelnik. Kot komponistu mu uspevajo posebno zbori, med temi ženski najboljše. (Ima zelo globoke študije: Dunaj [Krenn, Bruckner], Paris [Massenet, Delibes] in London.)

12.) Mijo Majer (1865. do 1915.). Dirigent, ustanovitelj dijaškega tamburaškega zbora; tudi skladatelj lahkih stvari.

13.) Vlado je pl. Bersa (* 1864.). Komponist; zložil štiri opere: a) Andrija Čubranović, b) Cvijeta, c) Komedijaš — s to poslednjo se bliža mladoitalijanskemu verzizmu — in d) Mozartova smrt. Razen tega: simfonična slika «Marjan»; sonate, kvartete, trio, novelete za orkester, mnogo cerkvenih spevov in klavirskih skladb; nabral je 300 dalmatinskih narodnih in ljudskih pesmi. (Skoraj vse v rokopisu.)

14.) Vilko Novak (1865. do 1918.). Več teoretičnih del (Pouk o zbornem petju, Zgodovina glasbe, Orglarska šola) — a vsa nesamostojna. Kot komponist je tudi nastopil: a) Staroslovenska misa s. Ćirila i Metoda (tiskana), b) mnogo svetnih zborov (to so najboljše stvari) in c) eno opero «Proljetna bura» (1914); d) balada: «Prevarena nada». V zadnjih delih se bliža vedno tesneje narodni smeri.

15.) Oton Žert (1866. do 1907.). Violinist, član opernega orkestra. Med hrvatskimi visokošolci je ustanovil na Dunaju pevski kvartet. Komponiral je vrsto zborov in samospjevov s spremljevanjem klavirja; tudi nekaj klavirskih točk («Lijepom Zagrebu», valček za klavir; je tiskan).

16.) Pavao Matijević (1866. do 1901.). Stolni kapelnik v Dubrovniku; dober kontrapunktist za vokalne skladbe po vzorcu velikih italijanskih mojstrov (Palestrina, Ingegnerija); skladal je samo za cerkev (Gloria, laus et honor; Vexilla regis; Miserere).

17.) Anton pl. Vancaš (1867. do 1888.). Komponist, posebno instrumentalnih stvari: plesov («Danses slaves» na motivih ljudskih pesmi), komorne glasbe, ene uverture pod naslovom «Zvonimir»; začel je tudi balet «Vjera» (1887), a ga ni dovršil.

18.) Srečko Albini (* 1869.). Kapelnik in komponist; najpomembnejše skladbe so: ena opera: Maričon (1901); pet operet: Nabob (1905), Barun Trenk (1908), Madame Troubadour (1907), Mala baronesa (1908), Bosonoga plesačica (1909); en balet: Na Plitvička jezera (1898), ena uvertura: «Tomislav», ena kantata: Četiri godišnje dobe (1900). Razen tega še pesmi in

nekaj klavirskih kompozicij (so tiskane v «Novih Akordih»).

19.) Vjekoslav Rosenberg-Ružič (rojen leta 1870.). Komponist in pedagog. Zložil: dve operi: a) Kralj od Sylbe, b) Lijepa Klementina; tri uverture za orkester; eno kantato: «Kameni svatovi» za soli, zbor in orkester; eno barkarolo in eno serenado za violino in klavir; štiri klavirske sonate, 50 pesmi za samospjev in klavir, šest duetov za dve grli in klavir, 34 moških in drugih zborov.

20.) Ivan Muhvić (* 1876.). Kapelnik vojaške godbe v Zagrebu; komponist. Skladbe: 1 opera: «Uskok» (1908); 1 opereta: «Persida» (1907); glasbeni sliki: Gosti u Hrvata, Duh sloge; simfonične slike (orkester), oratorijska slika «Naša nada» (za en glas in klavir).

21.) Vladimir Stahuljak (* 1876.). Učitelj glasbe v Petrinji, komponist, je zložil uverturo za igrokaz «Rkač» od Petrovića; hrvatsko rapsodijo; suito za orkester, moške in mešane zборе, pesmi za en glas in klavir, skladbe za troglasni ženski zbor — vsega skupaj okrog 270 del.

22.) Hugo Tomičić (* 1879, Krk). Dirigent in komponist drobnih stvari; značilno je pri njem, da se oklepa severnih umetnikov (Norvežanov, Švedov, Dancev); n. pr. uglasbil je Ibsenove pesnitve «Ein Schwan», «Die alte Mähr» i. dr.

23.) Josip Canić (* 1879.), profesor matematike na I. realni gimnaziji v Zagrebu. Komponist pesmi, ima nad 300 del. Vzor mu je češki Nemeč Kamilo Horn na Dunaju.

24.) Dr. Josip Mandić (* 1885., Trst). Zdravnik, komponist. Hrvatska misa; kantata: Slaven i pjesma; ena opera «Petar Svačić» (1903, deloma v Trstu, 1905, popolno v Ljubljani); suita «Čemulpo» za orkestar.

To so bili torej tisti komponisti, ki so držali glasbeno produkcijo kvišku in razvijali moč svojih kril za nadaljnji polet. Te priprave novih glasbenikov so povzročile čilejše življenje v negovanju glasbe med Hrvati. Leta 1909. se je obnovila uknjena opera in postala stalna. Otvorili so predstave z Zajčevu: Nikola Šubić-Zrinjski. Potem je pa postala opera zopet solšno dostopno torišče vsem skladateljem brez izbere. Od komponistov, rojenih na hrvatskih ali jugoslovanskih tleh, je beležiti od leta 1900. dalje nastopne:

1.) Blagoje Bersa (* 21. decembra 1875., Dubrovnik). Zložil štiri opere: a) Jelka: — b) Oganj (1911); — c) Postolar od Delfta (1914); — d) Smrt majke Jugovića; — e) od pete opere še ni znan naslov, ker jo šele sklada. Potem melodrame: a) Četiri temperamenta; — b) Smijeh; — c) Salome; — d) Frou-Frou; — e) Anka; — f) Božić — vse za deklamacijo in veliki orkester. Mnogo cerkvenih skladb: «Jugoslavenska himna» za zbor in orkester; tri simfonije, več simfoničnih slik i. dr.

2.) Franjo Dugan (* 1874., Kranjica); učenec berlinske akademije; sedaj direktor konservatorija in organist stolne cerkve. Kompozicije za orgle, dva kvarteta za godala, en simfonični stavek (orkester), svetni zbori, ena sonata za violino in klavir.

3.) Juro Tkalčić (* 13. februarja 1877., Zagreb); učenec dunajskega konservatorija; nadaljevanje v Varšavi in Bukarešti. Prepotoval je Nemško, Dansko, Švedsko in Francijo. Sedaj profesor zagrebskega konservatorija (cello). Kompozicije:

štirje kvarteti za godala, več komadov (pièces) za violoncelo.

4.) **Antun Dobronić** (* 2. aprila 1878.), učitelj po poklicu. Izšolan na konservatoriju v Pragi; sedaj profesor na konservatoriju v Zagrebu. — Kompozicije: *Opera*: Dubrovački dip-tihon; pesmi za zbor in samospev s klavirjem.

5.) **Jos. Hatze** (* 21. marca 1879.); oče mu je Slovenec, mati Dalmatinka. Glasbene šole: Pesaro, konservatorij; sedaj profesor petja na tehniški srednji šoli v Solitu. — Kompozicije: ena vokalna suita v treh delih: a) Noč na Uni, b) Exodus, c) Golemi Pan (za solo, mešani zbor in orkester). — *Opera* enodejanka «Povratak». — Štiri cikle «jugoslovenskih pučkih popevaka» za mešan zbor. — V metodiki spominja na narodno značilnost hrvatskih ljudskih popevk; v tehniki in vsebini je pristaš Mascagnijevega verizma.

6.) **Andrija Zagorac** (* 11. novembra 1886., Petrinia; † 14. avgusta 1914. pri Šabcu). Učitelj; posejal konservatorij v Pragi. Komponist. Ljudske pesmi je obdelal za mešani zbor; zložil več zborov a capella; klavirske skladbe so posebno odlične, polifone.

7.) **Franjo pl. Lučić** (* 31. marca 1889., Kuče). Učitelj, sedaj profesor orgljanja in teoretičnih predmetov na kr. konservatoriju. Mnogo kompozicij za cerkev (Missa, «Stabat mater» i. dr.). — Kantata: Noč na Uni (soli, zbor, orkester); simfonija F-mol (orkester); tri pesmi brez besed za klavir.

8.) **Krešimir Baranović** (* 25. julija 1894.); kapelnik zagrebske opere. Kompozicije: Uvertura (orkester); scherzo (orkester) in balet. — Baranović je eklektik na narodni podlagi.

9.) **Dr. Andrija Brlić** (* 18. marca 1895.). Zdravnik. V glasbi učenec zagrebske šole (Krestini, Dugan). Kompozicije: Zbore, samospeve s klavirjem; orkestralne stvari: «Vrzino kolo» (mali orkester). Jugoslovanska suita (veliki orkester); Scherzo (prvotno za klavir, pozneje instrumentiran); kvartet za godala; simfonija (veliki orkester).

10.) **Žiga Hirschler** (* 21. marca 1894., Trnovoica). Komponist; učenec zagrebskega konservatorija. Kompozicije: Uvertura c-mol, suita g-dur (oboje 1917); II. uvertura (d-dur), Hrvatska rapsodija (orkester); Tri bizarreske (klavir), Erotikon (klavir), dva hrvatska plesa (klavir), 100 narodnih popevk za začetnike (klavir), Miniature (klavir), «Lotos» (suitsa za klavir 4 ms.), Japansko proljeće, Židovske narodne pjesme (en glas in klavir); muziko za dramo: «Dibuk od Auskafa» (židovsko življenje) in opera enodejanka «Florentinska noć».

11.) **Dr. Kazimir Krenedić** (* 28. februarja 1894., Osijek). Učenec zagrebske glasbene šole, nadzornik kr. konservatorija. Kompozicije: Dva kvarteta za godala, ena suita (violino-solo in orkester), trio (klavir), dve sonati (klavir), več zborov, samospevov s klavirjem in drobnih klavirskih skladb.

12.) **Rudolf Taclik** (* 25. aprila 1894., Karlovac). Učenec zagrebske šole (Dugan). Kompozicije: maše in drugi cerkveni spevi; kantata «Noč na Uni» (moški zbor, bariton-solo, orkester); 20 moških zborov, 15 samospevov s klavirjem, več klavirskih skladb; sedaj sklada opere.

13.) **Svetislav Stančić** (* 25. julija 1895.). Učenec zagrebske glasbene šole, izpopolnitev v Berlinu (Feruccio Busoni); klavirski virtuoz. — Kompozicije: Uvertura, rapsodija, scherzo (vse za orkester); suita, sonata (transkripcija Konjovićevih popevk), preludij (vse za klavir); samospevi s klavirjem.

14.) **Dr. Dragan Plamenac** (* 8. februarja 1895., Zagreb); inrist, študiral na Dunaju (Schrekker) in Pragi (Vitěz. Novák), končno v Parizu. — Kompozicije: Dve dubrovački pesmi (mešani zbor), «Tri poema Baudelairea» (tri pesmi za en glas in klavir), kvartet za godala; pesem «od Kanaanskog veselja» (ženski zbor z orkestrom in klavirjem). — Plamenac je izrazit impresionist.

15.) **Jos. Štolcer** (* 11. maja 1896., Čakovac). Učenec budimpeštanske akademije (Vikt. pl. Herzfeld, dr. Zoltan Kodaly, dr. Alb. Siklos, dr. Géza Molnar i. dr.). Štirinajst let star je zložil prvo simfonijo kot samouk. — Kompozicije: Preludija in fuga (za orgle); velika uvertura (orkester); nokturno (za godala); dva kvarteta (za godala); fuga v obliki simfoničnih pesmi (orkester); koncert (za violino in orkester); simfonija d-mol (orkester); simfonična opera: «Stvarjenje» (zbor z orglami in orkestrom); latinska maša i. dr.

16.) **Zlatko Grgošević** (* 23. maja 1900., Zagreb), meščanski učitelj v Zagrebu. — Kompozicije: pesmi.

17.) **Rudolf Matz** (* 1901., Zagreb). Zborovodja «Glasbenega društva intelektualaca», ki ga je ustanovil sam. — Kompozicije: zbori.

18.) **Grofinja Dora Pejacsevič** (* 10. septembra 1885., Budimpešta; † 1924.). — Kompozicije: Kvartet d-mol (za godala); slavenska sonata (violina in klavir); simfonija fis-mol (orkester); pesmi, klavirske skladbe v drobnih oblikah; elegija (violina in klavir) i. dr. več.

19.) **Dr. Božidar Široša** (* 20. decembra 1889., Žakanj). Učenec zagrebske šole; profesor na srednji tehniški šoli; izpopolnil šolo na Dunaju. — Kompozicije: opera-enodejanka «Novela od Stanca»; balet «Siene»; simfonične pesmi («Notturno», «Pod palubom») za orkester; kvartet za godala, d-mol; melodram: «Otmica» (kvartet s klavirjem); mnogo pesmi (za en glas in klavir ali za zbor). — Je izredno žilav in organizatorično živahno delaven.

20.) **Jakov Gotovac** (* 1895., v Solitu), kapelnik zagrebskega Narodnega gledališča, spada kot skladatelj v skupino najmlajših ekstremnih nacionalnih skladateljev z drugimi Grgoševićem, Novakom in Taičevićem, ki gradé posebno nacionalno glasbeno kulturo na primitivistični bazi narodnega melosa.

Okvir tega oriska bi presegalo, ako bi se hoteli baviti podrobneje tudi z ostalimi glasbeniki hrvatskega plemena. Omeniti pa moramo, četudi bolj mimogredé, proizvajajoče in interpretujoče umetnike, s katerimi se Hrvatska ponaša. Kdo ne pozna imena Zlatka Balokovića, ki prav v naših dneh raznaša muzikalno slavo svojega plemena po vsem kulturnem svetu to- in onstran velikega moria. Poleg njega je imenovati Miroslav Šlik, Jure Tkalić (celist), Svetislav Stančić (pianist), Dragan Plamenac (pianist), Vjekoslav Kraus (pianist). Tudi nežni spol ima, posebno med pianistkami, jako ugledne in odlične zastopnice, kakor so n. pr. Antonija Geiger-Eichhorn,

Elvira M a r s i ć in Gizela B e c k. Kot jako soliden virtuozi na orglah se odlikuje stolni organist in ravnatelj zagrebskega konservatorija Franjo D u g a n. Po njegovih stopinjah gre, kakor se zdi, tudi njegov sin, ki vzbuja že zdaj splošno pozornost nad tem, kar zmore, dasi je šele v 11. letu svoje starosti.

Hrvatska ima tudi še tradicionalno posebnost v svojih mestnih kapelah (Gradanske kaple), ki so tvorile svoj čas sredotočja v raznih mestih, a se drže še danes in goje instrumentalno glasbo večinoma bolj umetniško pod vodstvom izvežbanih kapelnikov, nego v prejšnjih letih. Take kapele imajo še dandanes: Dubrovnik, Kaštel novi, Korčula, Kotor, Križevci, Makarska, Mostar, Ogulin, Petrinja, Samobor, Sisak, Solin, Split, Supetar, Šibenik, Varaždin i. dr.

Sem sodijo tudi glasbeni, osobito pevski društva, s katerimi Hrvatska obiluje kakor malokateri del naše države. Večjih društev ima nad sto (S. H. P. D.), ki negujejo glasbo raznih vrst in se celo specializirajo na zbornopetje — teh je največ —, komorno glasbo in orkestralno glasbo; seveda imajo manjši kraji tudi svoje tamburaške in čitalniške zборе, ki v veliki umetnosti pač ne pomenjajo baš mnogo, a nekaj vzgojne sile za zmisel glasbe in za poslušanje imajo pa le in morebiti tudi za elementarno teorijo.

Zelo važne so pa za solidno glasbeno kulturo šole, ki se specializirajo na glasbo. Tu je na prvem mestu zagrebski konservatorij, ki so ga gradili Hrvatje 100 let z neobičajno žilavostjo in smernostjo in ga privedli od malih začetkov do popolnosti. Poleg tega je postala nega petja na državnih, cerkvenih ter privatnih ustanovah in vzgojevaliških obvezna. Od javnih činiteljev se odlikuje posebno mestne uprave z ustanavljanjem mestnih glasbenih šol, kakor n. pr. Brod, Karlovec, Križevci, Osijek, Petrinja, Senj, Sisak, Valpovo, Varaždin, Virovitica, Zagreb.

V novejši dobi, osobito po Kuhaču, je zastavil tudi študij zgodovine in analize. Na cerkvenem polju deluje posebno intenzivno glasbena revija «Sv. Cecilija»; članke in razprave o narodni pesmi je vzela zagrebska akademija znanosti in umetnosti pod svoje okrilje in razen tega je tudi hrvatsko založništvo dokaj živahno z založbo posebnih knjig.

Učiteljsstvo se izpopolnjuje, rekel bi, od dne do dne, tako da stoji v mnogem pogledu na višini velikih, starih glasbenih ustanov.

Za prospek glasbene umetnosti je torej preskrbljeno za bodočnost. Za to nam je porok tudi narodni značaj ljudstva, ki noče zamuditi nobene prilike, da pride Hrvat v ospredje in poudarja dejstvo svoje narodne in fizične eksistence. — Torej tudi tukaj imamo za bodočnost razveseljive perspektive.

(Dalje prihodnjic.)

Emil Adamič (Ljubljana):

Razvojna smer zborovega petja.

Da bomo prav razumeli pojav modernega zbora, moramo poseči daleč v glasbeno zgodovino nazaj, kajti tudi tu velja znana prislovica: nič novega pod solncem.

Ako hočemo zasledovati razvoj glasbe pri kulturnih narodih, moramo spoznavati preproste narode, kakršni žive še danes v kulturnem člo-

veku težko dostopnih pokrajinah Afrike in drugih takih krajev. Tam najdemo narode, ki stojijo še danes na isti stopnji, ki so jo naši narodi zavzemali v svoji otroški dobi. Seveda je ta stopnja le približno ista, kajti razne potrebe, klimatične prilike, sosedstva itd. so odločilno vplivale na hitrejši ali počasnejši kulturni razvoj in na smer ter način tega razvoja.

Človek je čutil v svojem srcu težko bol, srd, veliko radost. Zakričal je, zavriskal, zastokal, olajšal si srce, zapel tako prvo pesem. Slišali so pesem drugi, ki so čutili v svojem srcu isto, ponovili so jo zopet in zopet in nastala je ljudska pesem. Za vsako ljudsko pesmijo se skriva tedaj posameznik, pesnik. In ko so slišali to pesem drugi, so jo ponavljali, vsi so jo ponavljali. V besedi «vsi» leži značilnost ljudske pesmi. Vsi so jo peli: gospod in hlapec, poveljnik in vojniki, učenjak in pastir, peli so jo v kraljevi hiši in siromakovi koči.

Če govorimo o ljudski pesmi, mislimo dandanes pri besedi «ljudsko» na nižjo plast prebivalstva. Stara «narodna» pesem je bila pesem ljudstva kot nacije. Vsebina ljudske pesmi mora biti občedloveška, ljudska. In v ljudski pesmi imamo vse: od najvišjega do najnižjega, od pesmi v hvalo Boga do umazane šale. Vendar pa lahko trdimo, da je umazanost, da je blato zašlo v ljudsko pesem pozneje, ko je ljudstvo postalo bolj izprijeno, bolj lahkomišljeno. Naše ljudstvo je v svojem jedru zdravo in njegova pesem je zrcalo njegove duše. Ljubezen in narava, veselje in bolečine, pitje, petje, nedolžna šala, ljudski obredi pri raznih prilikah, zvestoba, tožbe zapuščenih, pripovedovanje, poleg cerkvenega, religioznega svetsko: vse, kar je ljudstvu blizu, kar ljudstvo razume.

V krajih, kjer je začelo cvesti trubadurstvo, viteško, dvorsko ljubavno petje, je začela ljudska pesem polagoma propadati. Umetnjaštvo je izpodirvalo prosto, vaško, podeželsko pesem in to dotlej, dokler ni propadlo z vsem svojim viteštvom samo. Po tej dobi, torej v časih od 14. do 16. stoletja pa se je razvila ljudska pesem zlasti na zapadu do najvišje stopnje, a je v dobi tridesetletne vojne in pozneje začela znova propadati.

V zgodovini evropske glasbe je ljudska pesem poleg gregorijanskega petja največja umetnostna sila. Bila je neizčrpen zaklad, ki so iz njega zajemali največji glasbeni mojstri svoje melodije in jih ne le pretvarjali in razširjali v največje svetske glasbene umotvore, temveč jih uporabljali tudi za cerkveno glasbo najresnejše vsebine. Vsi prvi zapisi ljudske pesmi so enoglasni, kajti ljudstvo ni poznalo tedaj mnogoglasja, ki je posledica umetnega petja. Posamezni glasbeniki so to pesem priredili večglasno, ustvarjali iz nje glasbene umotvore, ki so se prepevali v cerkvi in doma. Umetna oblika ljudske pesmi je imela značaj kontrapunktičnega mnogoglasja. Melodija ljudske pesmi, napev, je bil tenor, cantus firmus, ki so se okoli njega v umetnih linijah vili drugi glasovi. Mnogokrat se je ta napev izgubil v glasovni zmešnjavi, še večkrat pa ga je komponist po svoje ali skrajšal ali raztegnil.

Napev je bil samo material, ki ga je komponist po svoje obračal. Te tri-, pozneje četvero-glasne umetno prirejene ljudske pesmi so bile

zelo težke. Pevska umetnost pa je bila v tistih časih, ko je ni še izpodrivala instrumentalna glasba, na višji stopnji kakor dandanes. Vsak lep glas se je šolal že iz otroške dobe za cerkveno ali posvetno petje. Tehnične težave teh mnogoglasnih in zelo priljubljenih pesmi niso bile nikaka ovira za pevce, ki so bili mnogo bolj izvežbani kot dandanes. Melodija, kakor rečeno, je ležala v srednjem glasu, takozvanem tenorju, ki je bila tem pevcem vsem znana. Izmed vseh drugih glasov so jo slišali, kakor sliši n. pr. naš gorenjski, ali koroški fant glavni napev drugega glasu, kadar sam poje «črez».

Svetska glasba 15. in 16. stoletja je tedaj imela pevske zборе, ki so zlahka premagovali najtežavnejše kompozicije. Po obliki in načinu izražavanja se ta svetska umetna glasba ni mnogo razlikovala od tedanje cerkvene glasbe. Vse prejšnje preprosto ljudsko petje se je moralo tej umetni zborovski glasbi umakniti. To glasbo imenuje glasbena zgodovina v o k a l n o k o m o r n o g l a s b o, pesmi pa, prirejene na mnogoglasni kontrapunktični način, madrigale.

V madrigalu se muzikalni duh ljudske pesmi združuje z umetno poezijo. Prava domovina madrigalov je Italija. Od tam je nastopil madrigal svojo zmagovito pot v 15., zlasti pa v 16. in v začetku 17. stoletja po vsej pojoči Evropi. Najstarejša zbirka madrigalov je iz leta 1555. Mnogo zaslug za madrigalno petje in glasbo imajo Willaert, Nizozemec Arkadelt, najznamenitejši je Marenzio, dalje Gesualdo, knez v Venosi, Lasso, Palestrina, naš Gallus itd. V 17. stoletju pa se je madrigal moral počasi umakniti enoglasni pesmi s spremljevanjem in novim oblikam komorne glasbe.

Nepregledno število madrigalov je bilo znak močno razvitega zborovega petja v domu in družbi. Koncertov v zmislu današnjih prireditelj takrat niso še poznali. Peli so v malih družbah s številčno zelo omejenim, a izvrstno šolanim zborom. Takih madrigalnih zvez imamo v Italiji še dandanes mnogo, istotako v Angliji, dočim so se morali v Nemčiji, Švici in v deželah, odkoder so sprejemali to nemško kulturo, madrigalni zbori umakniti «Liedertafeln» in smeri, ki jo je ta začrtal. Preden pa je prišlo še do tega, je glasba odločno krenila iz polifonske smeri srednjega veka, ki je bila skoro izključno vokalna, k novi instrumentalni glasbi z novodobnimi harmonskimi pridobitvami. Svetsko zborovsko petje je na novi podlagi ustvaril Händl s svojimi oratorijskimi deli, dalje Haydn in drugi. Pri teh oratorijih so morali sodelovati masni pevski zbori, ki jih do tedaj ni bilo. S temi deli so v Nemčiji zrasla pevska društva: l. 1790. Berlinska «Singakademie», l. 1800. v Lipskem in Stettinu, l. 1802. v Dresdenu itd. Posameznim takim zborom, ki so šteli vendarle zelo omejeno število pevcev, ni bilo mogoče izvajati oratorijev Händla ali Haydna. Zato so se združevali iz večjih krajev. Tako je nastala leta 1800. prva glasbena zborovska svečanost. To je bil začetek živahnega zborovskega dela, ki je značilno za 19. stoletje.

Dočim pa je velika zveza takih zborov imela namen omogočiti reprodukcijo znamenitih kompozicij slavnih mojstrov, je ustanovitev moških zborov čisto slučajna in ima čisto druge, rekel bi, neidealne vzroke. Predvsem so bili ti vzroki

družabnega značaja. Po francoski revoluciji je meščanska družba zrasla v silno moč, ki je hotela imeti svojo družabno zabavo. To je bila široka družba, ki ji komorna glasba, preračunjena prejele na omejeno število glasbeno naobraženih ljubiteljev, ni mogla več ustrezati. Prešla je tudi iz doma v koncertno dvorano, iz rok ljubiteljev v roke poklicnih glasbenikov. Pevska društva pa so dala širokim, glasboljubnim masam priliko udeleževanja. Predvsem pa je bil vzrok moškimi zborom v družabnosti in veselem posedanju za vinsko mizo brez dam, štiri in dvajset pevcev berlinske «Singakademie» si je 20. decembra 1808. leta pod predsedstvom Zelterja prvo nadelo ime «Liedertafel». Edini namen te zveze je bilo veselo posedanje in zabava, kakor že prej v Angliji ustanovljeni «klubi». Berlinska «Liedertafel» je našla kmalu mnogo posnemovalcev. Ti ljudje niso bili bogve kako glasbeno naobraženi, zato so skladbe, pisane za nje, lahke, družabnega, predvsem veselega, bodisi navduševalnega ali pivskega ali ljubezenskega značaja. Peli so jih običajno a vista zase in za svojo družbo kot diletantje za ljudi, ki tudi o glasbi niso imeli širokih pojmov. To severnonemško gibanje je nastalo istočasno kot južnonemško-švicarsko. Nägeli je leta 1805. osnoval v Zürichu «Singinstitut», s katerim je hotel izvajati dela Händla in Bacha. Ker pa je Nägeli, brihtnejši kot Berlinci, spoznal važnost petja za ljudsko maso, saj je bil sam učitelj petja na ljudskih šolah, je osnoval moške zборе, ker so mobilnejši, z namenom, da širi glasbo med najširše plasti ljudstva. Moški zbor je tedaj v Švici stal takoj na stališču razširjanja glasbene kulture, dočim se je moral severnonemški do te stopnje iz družabnosti šele izluščiti. Pri nas pa je služil izpočetka narodni probudi, katere sredstvo je bila družabnost.

Moški zbori so se po mestih in deželi mogočno razvili: Nägeli je leta 1854. smel s ponosom reči, da šteje Švica 20.000 moških pevcev. Sedaj jih je čez 80.000. V Nemčiji so se začela pevska društva združevati v zveze, v župe itd. Po nemškem vzorcu so nastala pevska društva v Belgiji, deloma v Franciji, Ameriki, v Estoniji, Kurlandiji, na Finskem, pri nas, na Češkem itd. V tem zmislu pevskih društev pa ne pozna Anglija, Italija, Španija, Rusija.

Muzikalni razvoj moškega zbora kaže tri perijode. Najbolj razveseljiva, ker zdrava in naravna, je prva. Domovina, narava, prijateljstvo, navdušenje itd. so vsebina oblikovno preprostih kompozicij te dobe. Po letu 1848. pa se začena tekmovalno petje. Te tekme naj bi bile nekak analogon k tekмам mojstrov pevcev srednjega veka. Častihlepje je bilo pri tem glavni motor. V resnici pomeni vsaka taka tekma s častnimi darili izpodbadanje čuvstev, ki z idealizmom nimajo nič skupnega. V umetniškem oziru najhujše je to, da mora vsako pevsko društvo skušati, da «zmaga». Zato izbira «efektne» pesmi z «efektnim» izvajanjem. Ta zunanost je največji sovražnik resnične, plemenite umetnosti. Še hujše je bilo po letu 1870., ko so naši narodi prišli deloma do svojih pravic. Vsled nacionalne blaginje in vsled rastočega nacionalnega blagostanja je nastala nesrečna, materijalistična perijoda. Vsa družba je koketirala le z zunanostjo; efekt, nedarovitost, blesteča površnost je nadomestila umetnost. Lite-

ratura za moški zbor tedanje dobe kaže plitve, sentimentalne tekste, burleskno komiko, mrmrajoče glasove, igračkaneje z glasovi, grobo glasbeno slikanje, zunanji efekt v prednašanju itd. Preprosta pesem se mora umakniti izumetničenim stvarjem. Dinamika se giblje v ostrih kontrastih, vsebina je duševno in glasbeno omejena. Razen domovinskih, navduševalnih, lovskih in pivskih tekstov je le malo takih, ki bi opravičevali kompozicijo za moški zbor.

V resnih glasbenih krogih so kmalu spoznali, da moški zbori v opisanem zmislu ne le niso umetnosti v prid, ampak celo v kvar. Omejenost tonskega obsega, enoličnost zvočne barve, ki je moškemu kakor ženskemu zboru žal usojena, so skušali zabrisati z orkestralno pisavo glasov, to je z gibanjem glasov v akordnih in tonskih postopih, ki so za instrumente igrača, za pevce pa nenaravni. Naravne meje glasov se prekoračujejo. Tenorji ne pridejo iz glavnega registra, basi ne iz mrmranja. Vse to pa je naravna posledica obogatitve na polju novodobne harmonike in zahtevanega glasbenega napredka. Zato so glasovi, ki zahtevajo povratek k preprostosti in naravnosti moškega zbora vedno številnejši. Moški zbor ne more vršiti več iste naloge, kot svoj čas.

To pa tudi ni mogoče, kajti prilike so danes drugačne, kot tedaj, ko je bil moški zbor v razcvetu, duh časa je drugi.

Dandanes ima žena isto pravico v javnosti kot mož. Zato so na mestu sedaj mešani zbori. Ženska pesem obdrži laže, ona je ne poje samo v društvu temveč tudi doma, svojim otrokom. Seveda je «zabava» v moških zborih bolj neprijetna, svobodnejša in to je vzrok, da se marsikateri moški zbor tako težko odloči za preureditev v mešani zbor. Mešani zbor pa je tudi zmožen izvajati vsled prožnosti in obsega ženskih glasov veliko bolj umetne pesmi kot moški. Vendar pa tudi ta ni kos marsikaterim zborom, kakor jih nudi polpretekla in sedanja produkcija, ki se je držala v veliki meri instrumentalnega glasovnega stavka.

Pogoj je torej resnični vokalni stavek, ki se lahko povzpne do najvišje umetne linije. Ta pa se ne more doseči v akordno-homofonski obliki. Moderna zborovska literatura je krenila na polifonska pota. Komponisti so se spomnili starih madrigalov, nekdanjega umetnega petja, kjer so prišli glasovi do polne veljave, kjer se je pevska umetnost kazala v najsvetlejši luči vpoštevajoč izvrstno vokalno šolo pevcev lepih glasov, umetno glasbo. Zveza z madrigalnim stilom je bila v srednji Evropi pretrgana dve in pol stoletji. Ker pa mase, številno močni zbori vsled raznolikosti glasov, neenakomerne glasbene naobrazbe članov, različnosti naziranj itd. niso več zmožne izvajati to ekskluzivno, le omejenemu številu ljubiteljev in poznavalcev dostopno glasbo, zato prehaja uloga izvajanja iz rok velikih zborov na male zборе, ki jih imenujemo k o m o r n e z b o r e. Tudi glasba zanje je a capella zborovska glasba v komornem stilu. Pogoj za ustanovitev komornih zborov je visoka muzikalnost pevcev, izvrstna pevska šola, enakost barv, enakost splošne naobrazbe. Zato tak komorni pevski zbor ne more šteti večjega števila pevcev. Najidealnejša je dvojna do trojna zasedba posameznih glasov, tedaj za peteroglasne pesmi (ki se zaradi novodobnega har-

monskega bogastva v peteroglasju slišijo najlepše) po dva soprana prva, po dva druga, dva alta, dva tenorja in dva basa. Ako so ti glasovi izvrstno vpeti, šolani, ne solistično pobarvani, dosega dirigent z njimi sijajne uspehe. Loti se lahko s tem številom pevcev najtežjih kompozicij, pisanih za tak intimen zbor, ogibati pa se mora seveda skladb, ki so namenjene masam. Komorni zbor lahko izvaja skladbe najrazličnejšega značaja: od homofonskega stavka do absolutne polifonije, od starinskih, za masne zборе komaj izvedljivih Gallusovih, ali Palestrinovih madrigalov do najmodernejšega zbora. Kaj zamore tak zbor izvajati, sem slišal letos pri komorno-glasbenih izvajanjih v Donaueschingu. Za oči neizvedljive partiture je pel izlahka, ker so bile pisane v polifonskem stilu, v logičnih glasovnih linijah, četudi so te tvorile istočasno pete za preprostega, srednje glasbeno naobrazenega poslušalca najekstremnejše kakofofonije. Ako je skladba pisana tedaj v logičnem vokalnem, linearnem stavku, pevec ne pade in ne uhaja kvišku niti pri najbolj zavutih glasovnih zmešnjavah, pri najtrših disonanah, kakor so na primer vzporedne velike in male sekunde ter septime.

Veliko težje izvedljivi so homofonski, na akordni bazi pisani stavki.

Novi zborovski stil bo primoral naše pevske zборе, da bodo število pevcev reducirali. Obdržali bodo le malo število najbolj izvežbanih pevcev, ki si bodo po barvi glasov in svoji pevski izvežbanosti enaki. Komponisti bomo morali zapustiti izhojena pota masnih zborov. Naravna posledica moderne glasbe je vedno ožji krog razumevalajočih in, logično, tudi izvajajočih. Velika, oratorijska dela pa bodo izvajala vsa ta komorna zborovska društva, kakor mi jih v duhu kaže bodočnost, skupno. Ti madrigalni zbori, kakor jih imajo Nemčija, Francija, Italija in Anglija v najnovejšem času vedno več, bodo izpodrinila prav kmalu velike zборе. To pa bo olajšalo tudi študiranje programov, razvoj literature, razbremenilo pevovodje, omogočilo večje število koncertov, pospeševalo vzdrževanje društva, dvignilo glasbeni nivo vsega naroda.

Prof. dr. P. Kozina (Ljubljana):

Gregor Riharjeva „Strunam“.

(Prispevek k slovenski glasbeni zgodovini.)

Pred nedavnim sem v «Jutru» pojasnil, da je znana otožnica «Vigred se povrne» skladba Andreja Vavkna, ne pa škrbinčeva. Sicer ni prineslo «Jutro» moje popolne razprave, ker jo je gospod urednik izgubil, temveč samo izvleček; ali že po navedbi najvažnejših faktov je spoznal lahko vsakdo pravilnost moje trditve.

Prav tako kakor je «Vigred» priljubljena žalostinka, tako je znana tudi vsem pevcem biser slovenske pesmi «Strunam», ki jo pripisujejo po krivici Kamilu Mašku. Avtor te pesmi je brez dvoma naš najslajši melodik Gregor Rihar in ne Kamilo Mašek.

Že ponovno sem imel na sporedu «Strunam» kot skladbo Riharjevo, a nikdar se ni noben glasbeni kritik upiral moji trditvi, dasi je splošno mnenje, da je omenjena pesem Maškova. Tu hočem zdaj navesti vire, ki dokazujejo mojo trditve, da je «Strunam» skladba Riharjeva.

Omenjena pesem je izšla, kakor je meni znano, v petih izdajah. Najprej v 5. zvezku 1. izdaje «Grlice», drugič tudi v 5. zvezku nove izdaje «Grlice», tretjič v 5. zvezku «Grlice», četrto in petič pa v pesmaricah Glasbene Maticice leta 1897. in 1922. V prvi izdaji («Grlica», 5. zv.) ni pri pesmi označen noben avtor, v 5. zvezku «Grlice» nove izdaje je komponist Gregor Rihar, v 5. zv. «Grlice» je «Strunam» navedena med napevi Kamila Maška. Maška pa navaja tudi Glasbena Matica v obeh izdajah za skladatelja «Strunam».

Da bomo mogli pravilno presoditi v tem vprašanju, ogledati si moramo najprej zadnji dve izdaji v pesmaricah Glasbene Maticice. V obeh izdajah je «Strunam» popolnoma enaka. Pisana je v Es-duru tako, kakor jo pevci danes običajno pojo. Tudi v vseh treh izdajah «Grlice» je pisana v Es-duru, vendar pa v več ali manj različni obliki od te pri Glasbeni Matici. Prvič je izšla «Strunam», kakor omenjeno, v 5. zvezku 1. izdaje «Grlice» na strani 14. Letnica izdaje ni nikjer napisana, na vsak način pa spada «Grlica» v čase po ustanovitvi «Slovenskiga Društva» leta 1848., ker to društvo jo je izdajalo. Na ovitku je naslovna stran in se glasi: «Slovenska Gerlica. Venec slovenskih pesem na svitlo dan od Slovenskiga Društva v Ljubljani. Tretji zvezek. Kamnotis pri Egerji.» Med okraski stoji ime A. Tavčar, kar skoro gotovo znači pisca tega zvezka. Prva stran pa ima na vrhu znani moto:

«Slovenska gerlica v domačim logu milo poje,
Povabi spevati drage brate, drage sestre svoje.»
(«Drobtinice.»)

V sredini je slika velike harfe, ovite z lipovim vencem, spodaj pa je navodilo:

«Čvetirospév za dva možka in dve ženski ali razstavno.
Čvetirospév za same možke ali same ženske ali sestavno.»

V tem zvezku je deset pesmi, vse so prirejene za petje s spremljevanjem klavirja. Pod številko 7. je na str. 14. «Strunam», na levi: «Besede Dr. Prešerna», na desni imena avtorja — ni. Pesem je pisana v Es-duru, tempo: Počas., sestavno. V skoraj isti harmonizaciji, kakor je natisnjena v pesmaricah Glasbene Maticice, le da so vsi štirje glasovi pisani na eni sami črti, medtem ko je klavirska spremljava pisana na dveh črtah. Desna roka igra lomljene akorde v osminkah, leva pa samo osnovne tone akordov; srednji del ima v desni roki triole.

Pesmi, natisnjene v «Grlici», so proizvajali na različnih «Besedah». Da so se pa morale navdušenim poslušalcem izredno priljubiti, nam priča dejstvo, da so bili prvi trije zvezki «Grlice» kmalu razprodani in jih je Blaznik založil in natisnil drugič kot «Nova izdaja». Oblika je nekoliko manjša od prvotne, izpeljava pa veliko ličnejša. Loči se že ovitek z naslovom: «Gerlica, venec slovenskih pesem. Vredil J. Fleišman. Nova izdaja. III. zvezek. Cena 50 krc.» Na prvi strani — naslovni — je narisana iz vinske trte zvit okvir, ki nosi na vrhu trak z motom: «Slovenska Gerlica v domačim logu milo poje, Vabi spevati drage brate, mile sestre svoje», spodaj je lična lira, pod okvirjem pa «Založil in natisnil Jožef Blaznik v Ljubljani».

Tretji zvezek te «Nove izdaje» ima vse pesmi prve izdaje, a brez spremljevanja klavirja. Do-

dana je še 11. pesem «Zvečerna» J. Fleišmana. Pesmi niso numerirane kakor v 1. izdaji, a kamnotisk je tako ličen, da bi bil vesel, če bi bile vse današnje izdaje take. «Strunam» je natisnjena na 15. strani in na desni je ime avtorja: «Napev G. Riharja». Pesem je v tej izdaji prav ista kot v izdajah Glasbene Maticice, le v 22. in 23. taktu je postopek glasov nebitveno izpremenjen.

Ko je omenjena izdaja izšla, sta živela še oba: Rihar in Mašek. Ali je mogoče, da bi poštenjak Rihar zapisal pod tujo kompozicijo svoje ime?

V 5. zvezku «Gerlice» pa je «Strunam» natisnjena še tretjič, in to leta 1859. v kamnotisku Blaznika. Kdo je založnik, ni omenjeno. Ovitek ima napis: «Slovenska Gerlica... Napevi od Kamila Maška.» Pod 1. številko je natisnjena «Strunam». Sestavno za četeri glase, ali pa samo za en glas in Pianoforte. Četverglasni stavek se po melodiji in harmoniji razen na par mestih sicer ujema z «Riharjevim napevom». Ali postopek glasov je na več ko 40 mestih izpremenjen, je pa gotovo slabši kot v «Riharjevem napevu». Prireditvev za samo en glas in Pianoforte ima v desni roki melodijo, v levi pa spremljevanje v lomljenih akordih.

Iz omenjenega je razvidno, da si lastita avtorsko pravico «Strunam» Rihar in Mašek. Vprašanje je, ali ima pesem kake znake, ki bi se po njih moglo presoditi med enim in drugim. Spominjam se epizode iz svojega dijaškega življenja, ko smo pri neki novi maši pozabili note za Tantum ergo. Nismo dolgo ugibali, ko nam je naš pevovodja zaklical: «Kar Strunam zapojmo!» In zapeli smo Tantum ergo na melodijo «Strunam». Po obedu je prišel domači župnik k pevcem, zahvalit se za petje; obenem je vprašal, čigav je bil Tantum ergo. Seveda si nismo upali priznati svojega greha in smo dejali, da ne vemo, kdo je komponist. Župnik je pa dejal: «Meni se pa zdi tako znan in zveni kakor kaka Riharjeva pesem.» Tudi meni se zdaj zdi, če si zaigram «Strunam» tako, kot je pisana v prvotni izdaji za štiri ženske glasove, kakor bi slišal kako Riharjevo Marijino pesem, peto pri majskih šmarnicah v uršulinski cerkvi. Pa tudi Riharjev «Novi mašnik», zlasti srednji del: «Za duhovnika postavljen, med pastirje zveste zbran», ima toliko sličnosti s «Strunam», da mora vsak poznavatelj Riharja tudi «Strunam» pripisati Riharju.

Kako pa to, da ni Riharju že v prvi izdaji priznano avtorstvo? Znano je, da se je Rihar branil skladati posvetne pesmi, ker se je bal, da ne bi zašel potem pri cerkvenih pesmih preveč v posvetni duh. Zato se morda tudi v prvotni izdaji ni maral priznati za avtorja.

Tudi Kamila Maška čislamo kot komponista in vprašanje je, kako je mogel Mašek pod tujo skladbo zapisati svoje ime. Tudi to ne bo težko dognati. Ko so dobili avstrijski narodi leta 1848. ustavo, se je v Ljubljani ustanovilo prvo slovensko društvo: «Slovensko društvo». To društvo je bilo politično, pa tudi kulturno. Prirejalo je politične sestanke, zabave, predavanja, izdajalo je knjige, muzikalije. Prirejalo je tudi koncerte pod imenom «Besede». Prva «beseda» je bila za god cesarja Ferdinanda 30. aprila 1848. (Glej «Novice» leta 1848., stran 95.) Na sporedu je bilo 20 točk. Ta «beseda» je izvrstno uspela in Bleiweis omenja v kritiki tri moške, ki se jim je treba zahvaliti za krasen uspeh

priredive. Prvi je advokatorski koncipijent Bučar, ki je vodil vso prireditve, drugi je Mašek, ki je: «Za klavir napravljena rečila v celo muziko postavil», tretji pa je bil Fleišman: «ki prav vestno in hvalevredno napeve slovenskih pesem zлага».

Flejšman in Mašek sta bila glavna nositelja prve glasbene dobe. Flejšman je bil sicer navdušen, a vendar kot samouk teoretično preslabo podkovan in se v tem oziru nikakor ni mogel primerjati z Maškom, ki je že kot deček imel pri svojem očetu sistematičen pouk glasbe in si je svoje znanje pozneje izpopolnil tudi pri priznanih dunajskih učiteljih.

Oblika začetnih proizvodov naših glasbenih oračev je bila zelo pomanjkljiva in le Mašek je bil po gori omenjeni kritiki tisti glasbenik, ki je te «postavil v celo muziko», to je v p r a v o m u z i k o. Pa ne samo glasbeniki, tudi pevci so bili preveč trdi, da bi kako harmonično težjo pesem peli brez podpore klavirja ali harmonija. Tako je bil torej zopet Mašek tisti, ki je sedel za klavir in pomagal pevcem preko nevarnih harmonij do srečnega konca.

Pesem «Strunam» se je pela prvič v gledališču deželnih stanov. Prireditve je priredilo «Slovensko društvo» 10. kimovca 1848. V prvem odstavku prireditve je na programu pod številko 2.: «Strunam, pesem četveroglasno, muzika Kamila Maška.» Še danes se zdi «Strunam» marsikakemu pevcu harmonično težka, kaj šele leta 1848.! In tako je skoraj gotovo sedel zopet Mašek za klavir in pomagal Riharjevi pesmi do srečnega konca. In te «v celo muziko postavljeno Strunam» je objavil Mašek v 5. zvezku «Gerlice». Pesem pa, kakor se danes poje in kakor je zapisana v pesmaricah Glasbene Maticice, ni nikdar duševni proizvod prvega slovenskega koncertnega mojstra Maška, ampak Gregorja Riharja, genijalnega cerkvenega komponista, ki je posvečal posvetnim kompozicijam le prav redke čase, tedaj pa nas vselej obogatil s pravimi biseri.

Naši skladatelji.

Vasilij Mirk, čigar mični skladbi «Rokoko» in «Tolovaji» smo objavili v zadnji številki «Zborov», je rodom Tržačan (* 1884). Vzporedno z gimnazijskimi študijami v Trstu in visokošolskimi na Dunaju ter v Gradcu je študiral glasbo, zlasti kompozicijo. Pozneje je bil profesor na bivši slovenski trgovski šoli v Trstu. Po vojni je bil zaradi razmer prisiljen opustiti profesorski poklic in je danes bančni uradnik v Trstu ter študira glasbo (teoretične predmete) v glasbenem liceju Vramovem. Bil je večkrat pri raznih društvih pevovodja. Komponiral je mnogo. Izdane so sledeče njegove skladbe: Zbirka koncertnih klavirskih skladb, Mladinski album za klavir, razni zbori, solospjevi, klavirski komadi po revijah (Novi Akordi, Glasbena Matica v Trstu, Prvi plameni, Pevec). Mirk pripravlja za izdajo zbirko solospjevov, zbirko mladinskih zborov s klavirjem, zbirko vijolinskih skladb. Ima pa v rokopisu še simfonsko suito, sonate, Levstikovo Božično pesem, cerkvene pesmi, osmeroglasno polifonsko mašo a capella itd. Njegovi zbori (četverospjevi) «Katrica», «Na trgu» in «Jutro» so se našim pevcem posebno priljubili.

Marko Tajčević je bil rojen dne 19. januarja 1900. v Osijeku ter dovršil v Zagrebu ljudsko,

srednjo in glasbeno šolo. Po poklicu je sedaj nastavnik muzike na ženski meščanski šoli v Zagrebu. Glasbeni učitelji so mu bili: Lhotka, Dugan, Bersa in Dobronić v Zagrebu, dr. V. Štěpán v Pragi in dr. J. Marx na Dunaju. Prvič je kot skladatelj javno nastopil v Zagrebu leta 1924. na koncertu «Naša pučka lirika» (izvajajoča Maja de Strozzi in Bela Pečić). Napisal je cikluse pesmi za glas in klavir ali druga glasbila (vse na besedila narodnih pesmi): «Rugalice», «Uspavanke», «Sljepačke», «Čobanske», «Dječje» itd., kvartet za dve vijolini, violo in violoncello, «Balkanske igre» in druge skladbe za klavir, balado «Mijatova majka» in «Pjesme od kola» za moški zbor. Je tudi sotrudnik glasbenih rubrik v raznih zagrebških dnevnikih in revijah.

Peter Jereb je bil rojen dne 1. julija 1868. v Cerknem na Goriškem, kjer je dovršil štiri razrede ljudske šole. Ko je v zgodnji mladosti izgubil starše, ga je vzel k sebi stric v Tunjice pri Kamniku. Igre na gosli se je učil že kot šolar v Cerknem, leta 1884. pa je vstopil v orglarsko šolo v Ljubljani, ki jo je z odličnim uspehom dovršil 1887. Nato je nastopil službo občinskega tajnika in organista, ki jo opravlja še danes, z izjemo štirih let, ko je služil vojake pri godbi 97. pešpolka v Pulju. Pevovodja litijskemu pevskemu društvu «Lipa» je od leta 1892. Jereb je napisal obilico cerkvenih in posvetnih skladb za moški in mešani zbor v preprostem slogu, zato ga podeželska društva jako rada pojó. Nekaj njegovih skladb je izšlo v Novih Akordih, Cerkvem glasbeniku, v lastni založbi je izdal leta 1924. zbirko 10 moških in mešanih zborov, mnogo skladb ima v rokopisu.

Stanko Premrl je bil rojen 18. septembra 1880. v Šembidu v Vipavi, kjer je obiskoval ljudsko šolo. Gimnazijske študije je dovršil v Ljubljani. Glasbe se je učil pri pok. Antonu Foersterju v Glasbeni Matici in je kot višji gimnazijec že orglal pri šolskih mašah. Leta 1899. je vstopil v bogoslovje, kjer je tri leta vodil pevski zbor bogoslovcev. Po novi maši je skoro tri leta kaplanoval na Vrhniki, nato pa je odšel na Dunaj in se vpisal na konservatorij. Študiral je kompozicijo in kontrapunkt pri R. Fuchsu, klavir pri H. Hofmannu, orgle pri R. Dietrichu, vežbanje glasu pri Witz-Norwilovi, zborovo petje pri E. Thomesu, glasbeno zgodovino in nauk o instrumentih pri dr. Mandczewskem, čitanje partitur pri Heubergerju. Obenem je poslušal šest semestrov glasbenozgodovinska in glasbenoestetična predavanja na univerzi pri prof. Adlerju in Dietzu ter modroslovna predavanja pri prof. Müllerju. Leta 1908. je z odličnim uspehom dovršil konservatorij in prejel srebrno kolajno. Jeseni istega leta pa je še z odliko položil na Dunaju državni izpit iz glasbe. Po dovršenih študijah je bil učni prefekt v Alojzijevišču, kjer je poučeval petje, klavir in orgle. Leta 1909. je prevzel vodstvo orglarske šole, postal naslednik Foersterjev, ravnatelj stolnega kora v stolnici, urednik glasbene priloge «Cerkvenega glasbenika» in po odhodu dr. Karlina v Trst urednik vsega lista. Predsednik je društva organistov, profesor cerkvene glasbe na bogoslovni fakulteti ljubljanske univerze ter poučuje na konservatoriju Glasbene Maticice harmonijo. Premrl je orgelski virtuoz, komponiral je ogromno število skladb posvetnih in cerkvenih za zbor, klavir, petje, orkester, orgle, pevske vložke za igre itd. itd. Teža njegovega glas-

benega dela pa leži v cerkveni glasbi, za katere razvoj v modernem duhu pri nas ima nevenljive zasluge.

Nove skladbe.

France Marolt: Pevska vadnica. Izdal in založil pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Cena broširanemu izvodu je za člane pevskih zborov — če jih naroči društvo ali zbor za svoje pevce — 35 Din, sicer pa 50 Din, poštnina posebej. Pri večjem naročilu primeren popust. Naroča se pri pevskem zboru Glasbene Matice ali pa v Matični knjigarni v Ljubljani na Kongresnem trgu. Knjiga je strokovno pregledana, ugodno ocenjena in v praktičnih pevskih tečajih uspešno preizkušena. Obsega poleg temeljite razlage elementarne teorije vsa praktična navodila za pevca v zboru (intonacijo, vokalizacijo, dihalno tehniko, fiziologijo, fonetiko itd.) Vsako poglavje je izpopolnjeno z vrsto intonacijskih in ritmičnih vaj, ki vsebujejo tudi vežbe v nastavku ter so prirejene za izmenično vežbanje posameznih glasovnih skupin. Sistematična razvrstitev tvarine, vzporedno stopnjevanje vaj v intonaciji in ritmu omogočajo vsakemu pevskemu udruženju, da v rednih tedenskih predavanjih izvežba svoje člane v solidne, teoretično in praktično izvežbane pevce. Perečemu nedostatku praktičnega učila za temeljito izobrazbo naših pevskih zborov, ki je vsem nujno potrebna, bo Maroltova pevska vadnica gotovo odpomogla. Če se hočejo naši zbori povzpeti do višine koncertnega izvajanja, ki jo zahteva nova zborovska literatura, morajo pač začeti resno študirati. Maroltovo Pevsko vadnico zato toplo priporočamo vsem naročnikom «Zborov», posebno gg. pevovodjem, glasbenim pedagogom, da v praksi preizkusijo njene vrline in jo nabavijo zase, pa tudi za ves svoj zbor, odnese za vse svoje gojence.

«**Gozdnič je že zelen.**» Narodna pesem, primerna za nagrobnico. Za moški zbor harmoniziral Josip Pavčič. Založilo in izdalo pevsko društvo «Ljubljanski Zvon». Cena prvi kupljeni partituri 5 Din; če zbor kupi partiture za vse pevce, le 1-50 Din za izvod. Blaglasna, v turobne akorde odeta nagrobnica, ki jo bodo pevci radi prepevali.

«**Zakleti grad.**» Pevske vložke k dr. A. Remčevi romantični igri, uglasbil Zorko Prelovec. Izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena partituri 12 Din. Melodijozne, v narodnem tonu pisane pesmice za solospve s klavirjem, moški in mešani zbor.

«**Revček Andrejček.**» Pevske vložke k istoimenski narodni igri. Uglasbil Marko Bajuk. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 20 Din.

Ciril Pregelj: «Nageljčki.» Dve zbirki pesmi za srednjo in višjo stopnjo osnovnih šol. Druga se lahko uporablja tudi v nižjih razredih meščanskih in srednjih šol. Cena prvemu zvezku 20 Din, drugemu 26 Din; naročajo se na naslov izdajatelja v Celju. — Tekom dveh let je Pregelj podaril naši šolski mladini že tretjo pesmarico, ki je hvale vredna po vsebini, okusna po tehnični izvedbi in zunanji opremi. Zbirka nudi večinoma narodne pesmi, izbrano gradivo, plod bogatih izkušenj iz šolske prakse in bo izvrsten pripomoček k pevskemu pouku, ki je bil do nedavna v naših šolah dokaj zanemarjen. Vsaka šola naj bi si nabavila Pregeljeve hvaležne zbirke, ker učiteljem petja bodo dobro došle.

V oceno smo prejeli še sledeče cerkvene skladbe:

«**Slava Brezmadežni.**» Zbirka mešanih, moških in ženskih zborov. (Marijine, evharistične in druge pesmi.) Priredil Stanko Premrl. V Ljubljani 1926. Založila Jugoslovanska knjigarna, natisnila Jugoslovanska tiskarna. Cena v platno vezani izdaji 40 Din, broširani 30 Din. — Že tretji ponatis te zbirke dokazuje, da se je priljubila slovenskim cerkvenim zborom, da je jako porabna in zato služi svojemu namenu. Nekatere pesmi je vestni prireditelj popravil, nekatere je iz prejšnjih izdaj izpustil ter jih zamenjal z drugimi, boljšimi. Takim zbirkam priporočila ni treba.

Deset mašnih pesmi, za mešani zbor zložil Franc Marolt. Samozaložba. Ljubljana 1926. Cena partituri 12 Din, od šest izvodov dalje po 8 Din. Naročajo se pri skladatelju Franu Maroltu, Stari trg 3/II v Ljubljani. — Skladatelj novinec se je predstavil s svojimi prvenci, ki se jim pozna, da je njihov

oče organist (poleg tega član zbora ljubljanske opere) in da pozna cerkveni slog. — Vendar pa v teh prvencih pogrešamo novih glasnih misli, dasi za začetnika niso slabi in se mu je včasih posrečilo napisati lepa, dobro zvoneča mesta. Če bodo cerkvenim zborom všeč, so prestali preizkušnjo. — Izdaja je cena in lično litografirana.

«**Mariji, src kraljici!**» Devet Marijinih pesmi, za mešani zbor z orgli zložil Anton Jobst, organist v Žireh, Gorenjsko. Cena? Železniku se je pridružil Jobst. Oba sta verna Premrlova učenca, v novih skladbah obeh se jasno očituje učiteljev vpliv. Jobstove Marijine pesmi so — prav tako kot Železnikove — v melodičnem in posebno v harmoničnem pogledu vsekoli zanimive, včasih kar izvirne. Dasi bodo cerkvenim zborom na deželi in tudi njihovim organistom trd oreh, se jih vendarle izplača naštudirati. Seveda vse ni novo, samoniklo, je pa v teh skladbah mnogo klenega zrnja, mnogo občutja, poleta in barvitosti. Št. 2, «Mariji, src kraljici», in 5, «Kdaj, o sladka mati moja», sta najboljši in bi dobro izvajani, dosegli velik učinek. Jobstova zbirka je razveseljiv pojav v napredku naše cerkvene glasbe; naj ga cerkveni zbori ne prezro, naj se ne ustrašijo truda, naj te pesmi temeljito študirajo, in veseli jih bodo.

Pevska društva.

Iz ljubljanskih pevskih društev. Mesto pevovodje pri Glasbeni Matici je zopet prevzel direktor konservatorija g. Matej Hubad, v odsotnosti ga nadomestuje g. prof. Anton Ravnik. Zbor študira najnovejše skladbe slovenske in jugoslovanske ter ruske zborovske literature. — Pevski zbor narodnega glasbenega železničarskega društva «Sloga» vodi gosp. Heri Svetel. — Pevsko društvo «Krakovo-Trnovo» ima novega pevovodjo v osebi g. Migliča. Oba zbora se reorganizirata. — Glasbeno društvo «Ljubljana» nima pevovodje in je moralo zato prekiniti z delovanjem. Vse njegove prošnje za prestavitev abs. kons. g. Antona Dolinarja iz Borovnice v Ljubljano so bile zaman. — Šentjakovski pevski zbor iz neznanih vzrokov pavzira, zbor «Grafike» pa napreduje. — Združeni ljubljanski pevski zbori so nastopili pri sprejemu češkoslovaških parlamentarcev in na dan Vseh svetih na pokopališču pri Sv. Križu. Za skupne nastope bi nekatera društva lahko kazala malo več zanimanja.

Pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» je počastilo spomin svojega častnega člana in zaslužnega slovenskega skladatelja pokojnega Antona Foersterja s cerkvenim koncertom dne 18. oktobra t.l. v ljubljanski frančiškanski cerkvi. Sodelovali so: ravnatelj stolnega kora in virtuozi na orglah Stanko Premrl, članica ljubljanske opere solistka Špelca Ramšakova, orkestralno društvo Glasbene Matice in društveni mešani zbor. Glavna točka sporeda je bila Foersterja «Missa solemnis» (slavnostna maša) za mešani zbor, orgle in orkester. Koncert je bil prav dobro obiskan in je lepo uspel.

Pevska zbora Glasbene Matice in «Ljubljanske Zvona» sta pod vodstvom pevovodij F. Juvanca in Z. Pregelca priredila dne 27. novembra t.l. podoknico pevskemu veteranu Otonu Pelanu povodom 70letnice njegovega rojstva.

Pevsko društvo «Slavec» je koncertiralo dne 19. sept. t.l. v dvorani Sokolskega doma v Dolenjem Logatcu, dne 10. oktobra pa v dvorani Narodnega doma v Novem mestu s sporedom umetnih in narodnih pesmi pod vodstvom svojega pevovodje prof. Josipa Brnobiča ter s sodelovanjem opernega pevca Svetozarja Banovca (tenorski solospvi) in M. Lipovška (klavirsko spremljevanje). O novomeškem koncertu prinašamo poročilo na drugem mestu. Društvo je na izrednem občnem zboru meseca novembra imenovalo za svojega častnega člana I. Zamljena za njegovo 25letno neumorno delo pri «Slavcu» in mu priredilo prisrčen častni večer.

Pevsko društvo «Lipa» v Litiji je priredilo dne 8. decembra t.l. v dvorani Sokolskega doma pevski večer. Peto je dva ženska zbora s klavirjem (Premrl: «Rože za Marijo», Lajovic: «Pesem nagajivka») ter šest mešanih zborov, med njimi tri nove Jerebove «V snegu», «Vetřček» in «Šumi les» ter Adamičovo «Cigansko posmehuljo». Zbor je pod pevovodjo Jerebom povoljno rešil svojo nalogo; manjka mu le

dobrih tenoristov — kot vsem drugim našim zborom. Na večeru je z velikim uspehom zapel kvartet «Ljubljanskega Zvona» šest pesmi.

V šmartnem pri Litiji je pri pevskem društvu «Zvon» predaval pevovodja ljubljanske župe J. P. S. g. Zorko Prelovec o temi «Kakšna so naša pevska društva in kakšna bi morala biti», kvartet «Ljubljanskega Zvona» (gg. Hartman, brata Grileca in Šule) pa je zapel več pesmi.

Pevski zbor Slovenskega bralnega društva v Trzinu je koncertiral 14. novembra t. l. v dvorani hotela Slavec v Kranjski gori z obširnimi sporedom narodnih in umetnih pesmi, solospenov, ženskih, moških in mešanih zborov. Koncert se je ponovil 21. novembra v zdravilišču na Golniku.

Glasbeno društvo Hrastnik-Dol je nastopilo s samostojnim koncertom dne 27. novembra t. l. v dvorani Narodnega doma v Hrastniku. Poleg pohvalnih nastopov društvenega orkestra, moškega in mešanega zbora pod vodstvom pevovodje Davorina Čandra je v veliko zadovoljstvo številnih poslušalcev odpel kvartet «Ljubljanskega Zvona» (Hartman, brata Grileca in Šule) par lepih pesmi.

Gorica. Naše mesto je dobilo poleg že obstoječega pevskega zbora «Pevskega in glasbenega društva» pod taktirko skladatelja g. E. Komela v letu 1924. v zboru prosvetnega društva «Mladike» novo, zdravo in svežo moč, ki goji slovensko pesem in resno stremi po čim popolnejšem koncertnem delovanju. Dasi je zbor še mlad, si je z ambicijo in trudaljubivostjo v kratkem času pridobil mnogo lepih uspehov. Dostojno izvajanje koncertov (26. oktobra 1924., 15. junija 1925., 24. julija 1926.), na katerih je «Mladika» izvajala zborovske skladbe novejšega časa (Adamič, Lajovic, Hochreiter, Premrl, Sattner) je posvedočilo žilavo, smotno in moderni glasbi posvečeno delo. Posebno hvale vredno je mnogostransko delo «Mladike», ki ni omejeno le na redne koncerte, temveč obsega tudi sodelovanja na raznih prosvetnih akademijah, družabnih večerih in ob drugih prilikah. Artistični vodja «Mladike» je mlad, nadarjen in jako agilni pevovodja g. Lojze Bratuž.

A. S.
Hrvatsko pjevačko udruženje «Lisinski» je priredilo dne 30. septembra t. l. v društvenih prostorih intimen večer na čast virtuozu Zlatku Balokoviću. Prednašalo je skladbe Gotovca, Štolcerja, Odaka in Mokranjca; pred kratkim pa je izvajalo na cerkvenem koncertu slovito Palestrinovo «Missa papae Marcelli».

Prvo hrvatsko pjevačko društvo Zora iz Karlovca priredi koncertno turnejo po državi. Otvorilo jo je s koncertom v Zagrebu dne 4. decembra. Na sporedu ima najnovejše hrvatske zborovske skladbe. Zbor je ne navadno visoko dvignil njegov pevovodja David Meisel.

Glasbeno društvo intelektualca v Zagrebu namerava na svojem prihodnjem koncertu izvajati dela Rimski-Korsakova in S. Tanjejeva.

J. A. G. D. «Mladost» u Zagrebu priredjuje ovu sezonu nekoliko turneja sa svojim jubilarnim programom mladih jugoslovenskih kompozitora (Gotovac, Grgošević, Matetić, Tajčević). Zadnjih dana novembra je išla u Split, Šibenik i Sinj, a u novoj godini posjetit će Ljubljano i Maribor.

Pevsko društvo «Hlahol» v Plznu priredi 15. t. m. pod proktoratom dr. Branka Lazarevića in umetniškim vodstvom dirigenta Františka Krofte jugoslovanski koncert s sporedom skladb Milojevića, Matza, Dugana, Konjovića, Hristića, Dobronića, Mokranjca, Lajovica, Ravnika, Adamića in Prelovca. Zanimanju odličnega bratskega društva za jugoslovensko glasbo čast in priznanje!

Dopisi.

Novo mesto. V nedeljo 3. oktobra t. l. je priredilo ljubljansko pevsko društvo «Slavec» v novomeškem «Narodnem domu» vokalni koncert. Petje je vodil društveni zborovodja g. Josip Brnobič.

Novo mesto je bilo v zadnjih letih revno na pevskih koncertih. Pred letom dni ustanovljeni pevski zbor tukajšnje Glasbene Matice je to vrzel deloma zamašil, vendar je vokalni koncert kljub temu še vedno posebnost za Novo mesto. Zato je «Slavec» prav storil, da je prišel dramit za-

spano ali vendar meščanom toliko priljubljeno dolensko metropolo.

Novomeščani hudo radi poslušajo petje in godbo in so silno navdušeni, če kdo lepo zaigra ali zapoje, pa vendar ob koncertih komaj pol dvorane napolnijo. O tem se je mogel tudi «Slavec» prepričati. Vendar bilo, kakor pač bilo — koncert se je vršil. Še poprej se je šel zbor poklonit manom velikega glasbenika Antona Foersterja. Zapel je na grobu v moškem zboru dve pesmi in položil na gomilo venec svojemu častnemu članu.

Na sporedu koncerta je bilo net narodnih pesmi iz raznih krajev Jugoslavije za mešani zbor, dve češki (Suk in Dvořak) za ženski zbor s klavirjem, trije solospevi za tenor in štiri umetne pesmi zopet za mešani zbor. Program sam je nudil torej dovolj raznolikosti, vendar smo imeli vtis precejšnje enakomernosti. Temu je bilo krivo izvajanje, ki je natezalo kompozicije na isto kopito. Zbor ne doživlja, peveci ne živijo s pesmimi, zato je vsa tehnika zbora, ki je znatna, lena, a dolgočasna lupina brez jedra. Vedno smo pričakovali, kdaj nas bo zbor z viharno močjo potegnul za seboj, pa smo se le vedno morali zavedati, da sedimo v dvorani pri običajnem koncertu.

Zbor raznolaga s 40 pevskega močmi — dovolj, da je lahko kos svoji kočljivi nalogi. Vendar je občutno pomanjkljiva izenačenost glasov. Dočim je sopran razmeroma lep in precej močan, je alt šibak, se preveč sili in je zato rezek. Zlasti treba več pozornosti posvetiti tenorju, ki ne intonira čisto in je slabo upet. Bas je dovoljno zaseden, le glasovi so nesolani. To bi se seveda več ali manj moglo trdititi o vseh glasovih. Zato je večkrat trnelo pravilno dihanje, ki je odločilne važnosti za lepo petje in izgovorjavo vokalov, ki so bili včasih hreščeči. Zbor je, kakor se zdi, v sedanjih pevcih mlad in preživlja detinske dneve. Toda pogoje za napredek in razvoj ima. Je izvrstno discipliniran, pazi na neovodijo ter konsonante in deloma vokale jasno izgovarja. Vse točke je odpel brez not. To so znaki, da je mnogo sile v njem. V bodoče mu bo zlasti še paziti na izobrazbo glasov, pravilno dihanje, dinamiko (cresc. in decresc.) in posebno na to, da bo nesem v zboru živel. Če bo to dosegel, kar mi iskreno želimo, ga homo prišteli med naše najboljše zборе.

Da ima g. Banovec mehak in prijeten glas, smo že čitali. To moramo zopet potrditi. Le žal, da smo vgrešali tudi pri njem, kar pri zboru: življenja, ognja. Zdi se nam tudi, da nastavlja preveč skozi nos. Občinstvo je bilo z njegovim netjem zelo zadovoljno in ni štedilo za aplavzom. Navrgel je še eno pesem. Spremljal ga je zelo diskretno, kolikor je bilo na tem klavirju (ki ni klavir, temveč stara škatla) možno, g. M. Lipovšek.

«Slavec» se za koncert, ki nam je z njim nudil lep večer, zahvaljujemo in se priporočamo, da nas kmalu zopet obišče. Morda bo takrat v Novem mestu že več zmisla za koncerte.

M. P.

Guštani. Naše pevske in glasbene društvo je priredilo dne 9. septembra t. l. na Prevaljah lep koncert. V moškem zboru smo peli V. Klaića «Svrčanje», J. Kocjančiča «Le noč je lunca mila», Vande «Slovo» ter Ivanca «Pastirja» in E. Adamičovo «Kmečko nesem», v mešanem zboru pa dr. Schwaba «še eno», I. Ocvirkovo «Moja pomlad» ter J. Klemenčičovo «Pust». Na vzporedu so bile tudi solovske in orkestralne točke. Koncert je bil dobro obiskan, čistega dočika le 329 Din. ker nam je davčno oblastvo poleg običajnih 15 % odtegnilo še pri vsaki vstopnici 2 Din za ponavljenec. Če bi bil vsak nevec društvu podaril 10 Din, bi imeli ravno toliko premoženja in bi si bili prihranili polletni trud z vajami. Prosimo Vas, da podrezate pri naši organizaciji J. P. S. za intervencijo na ministrstvu prosvete, naj se vendar ukine državni davek na koncerte, sicer homo zlasti pri nas na meji izubili veselje do dela.

Pevovodja Močnik.

(Op. uredn.: Vse tozadevne dosedanje intervencije so bile brezuspešne, ker odloča edini finančni minister.)

Gorica. Po dolgi suši, ki so jo povzročile skladbe modernejšega kova, mi je bila zadnja številka Vašega cenjenega lista zelo dobro došla. Mnenja sem, da se mora revija, ki je namenjena propagandi zborovega petja, ozirati v prvi vrsti na potrebe pevskega društva na deželi, ne pa le na sposobnosti par boljših društev v glavnih mestih. Za deželo mo-

ramo skrbeti, a najmanje ji koristimo z objavljanjem ultramodernih zborov. Slovenci smo še premajhni, da bi si mogli dovoliti revijo najmodernejše smeri baš za zborovo petje. Privoščil bi skladateljem, ki nagrmadijo v svojih skladbah nebroj težkoč, da bi te skladbe tudi sami naštuđirali s pevskimi zbori. Prepričan sem, da bi potem revidirali svoje delovanje in bi drugače pisali. Nisem reakcionarec, za nemško ali bolje rečeno židovsko moderno glasbo se pa le ne morem ogrevati. Ozrite se torej večkrat na nas, uvrstite v «Zbore» tudi lažje pesmi, ki nam bodo dale veselja v teh težkih časih, ki v njih živimo. — Pevovodja.

Operna in koncertna kronika.

Ljubljanska opera je v prvih mesecih letošnje sezone krepko zastavila svoje sile in je v razmeroma kratkem času nudila lepo število dostojno vprizorjenih, z veliko marljivostjo ansambla naštuđiranih in častno izvajanih opernih del. Repertoar: Verdi «Othello» (novost), Wagner «Tannhäuser» (novost), Musorgski «Boris Godunov» (novost), Rossini «Seviljski brivci», Leoncavallo «Glumači», Mascagni «Cavalleria rusticana», Smetana «Prodana nevesta», Verdi «Aida», Mozart «Figarova svatba», d'Albert «Nižava», d'Albert «Mrtve oči», Bizet «Carmen», Halévy «Židinja» (novost), Kalman «Grofica Marica», Strauss «Terezina» (novost). Prihodnje novosti: Verdijev «Ples v maskah», P. H. Sattnerjeva «Tajda». — Pri pultu se vrstijo direktor Polič in kapelniki Balatka, Neffat, Štrifof in dr. Švara. Večino vprizorjenih del je režiral Knittl, ki je kot rutiniran režiser in velemuzikalen pevec močna opora ljubljanski operi. Nje stebri pa so odlični solisti in solistinje: Betetto, Thierryjeva, Lovšetova, Holodkov, Žaludova, Čaletova, Rumpelj itd. Tenorsko vprašanje rešujejo Knittl, Banovec in zadnji čas z uspehom Kovač, dočim Orlov ne ustreza. V manjših partijah nastopajo zadovoljivo in z vidno ambicijo: Ribičeva, Potučkova, Ramšakova, Mohorič, Šubelj, Perko itd. Zbor in orkester sta povsem dobra. Sezona se lepo razvija in obeta lepe uspehe; izredno zanimanje je vzbudilo gostovanje slavnega baritonista S. Zalevskega. Popolnoma neupravičen je bil napad g. Ž. v zagrebškem listu «Morgenblatt» na ljubljansko gledališče. Narekovala ga je bržčas zavist nad uspehom lanske turneje ljubljanske opere po Dalmaciji ali pa popolno nepoznavanje naših razmer. Če bi imela ljubljanska opera toliko državne podpore kot beograjska ali zagrebška, bi lahko nanjo privabili vse slovenske odlične pevske moči: Rijavca, Križaja, Šimenca, Primožiča itd. in g. Ž. naj le pomisli, kako bi v tem primeru izgledala zagrebška opera! Ljubljanci smo z našo opero v danih razmerah lahko zadovoljni po vsej pravici.

Prvi intimni večer v ljubljanski operi. Namesto doslej običajnega sinfoničnega koncerta v proslavo obletnice osvobodjenja češkoslovaškega naroda je opera priredila zanimiv komorni koncert, na katerem smo mogli spoznati Leoša Janačka «Dnevnik človeka, ki je izgubil brez sledu» za tenor (Knittl), mezzosopran (Thierryjeva), ženski tercet in klavir (Balatka). Žaludova pa je zapela pet slovaških pesmi v priredbi Mikulaša Šnajder-Trnavskega. Škoda, da je bil prelep večer sramotno slabo obiskan.

† Franjo Bučar. Režiser ljubljanske opere, upravnikov tajnik, nadzornik opernih vaj, bivši operni pevec v Bratislavi, Olomucu, Leipzigu, Darmstadtu, na Dunaju in režiser na raznih nemških odrih je minul mesec nenadoma umrl sredi dela za našo opero. Simpatičnemu kulturnemu delavcu časten spomin!

Zagrebačka opera. Polovinom prošle sezone zapalo je zagrebačko «Narodno kazališče» uslijed političkih prilika u jaku administrativnu krizu. Upravnici i direktori padali su i mijenjali se svaki čas, pak i danas možemo jednako još govoriti o nekoj latentnoj krizi, i ako je upravno osoblje konstelirano ovako: upravnik g. Julije Benešić, direktor drame g. Ivo Raić, a direktor opere g. Fridrik Rukavina. — Uza sve te unutarnje trzavice, pojačane vječnim financijskim pitanjem državnih kazališta, zagrebačka je opera uznastojala uzdržati tempo svog ozbiljnog rada. Prošlu sezonu završila je dostojno savršenom izvedbom treće opere

M. Musorgskoga «Hovanščina». U ovoj sezoni je reduciran orkestar od 75 na 60 ljudi, pak je time otešćan paralelni rad opere i operete. Ovogodišnja sezona započela je intenzivnim radom paralelnim študiranjem raznih djela, od kojih je već izvedena repriza potpuno na novo opremljene Verdijeve opere «Krabaljni ples», a početkom novembra dolazi Wagnerov «Ukleti Holandez». Od noviteta iznijeće se opera Puccinijeva «Triptihon», baleti «Pulcinella» od Stravinskoga i «La Giara» od Caselle, dok će cijeli rad biti koncentriran oko izvedbe Wagnerovog djela «Majstori pjevači iz Nürnberga», koje študira g. Milan Sachs. — Marljiva i radina zagrebačka opereta imala je dva velika uspjeha sa premijerama opereta O. Straussa «Terezina» i E. Kalmana «Grofica Marica»; sada sprema Fallovu operetu «Španjolski slavulj». — J. G.

Ljubljanski koncerti. Letošnjo koncertno sezono je načel koncertni pevec William Gwin, absolvent pariškega konservatorija, s samostojnim koncertom dne 4. oktobra t. l. v dvorani Filharmonične družbe. Prinesel je angleške, francoske in zamorske pesmi s svojim majhnim, šibkim organom v krasnem prednašanju in z adekvatno finim klavirskim spremljevanjem skladatelja L. M. Škerjancja. — Pozdravili smo dalje na koncertnem odru dva naša odlična pianista: dne 15. oktobra t. l. Ivana Noča in dne 8. novembra Antona Trosta; prvi je podal Mozartovo fantazijo v C-molu, Hummlov Rondo v Es-duru, Gluck-Brahmsovo Gavoto in Beethovno sonato op. 111, drugi pa Rameauja, Beethovna (sonata op. 109), Marxa, Debussyja, Chopina in Liszta. Oba koncertanta sta v tehničnem pogledu izvrstna in se poglobljata tudi v vsebino podanih skladb. Po zasluženju sta bila deležna pristržnega priznanja. — Dne 28. oktobra t. l. je nastopil v veliki dvorani Uniona danes svetovnoslavni hrvatski vijolinski virtuoz Zlatko Baloković, tehnično obhudovalja vreden goslač, čigar igra je ostavila pri različnih skladbah vtis enoličnosti, enakomernega podajanja, ki je bilo osredotočeno le na zunanji učinek. Pri publiku je dosegel za Ljubljano nenavadno navdušenje. — Važen dogodek v sezoni domeni sinfonični koncert Podsa veza muzičara pod dirigentom, opernim kapelnikom Neffatom, ki je seznanil našo — tokrat, žal, pičlo udeleženo koncertno publiko — z Balakirevo simfonijo v C-duru, Straussovim «Plesom Salome», Honeggerjevim «Pacific 231» (Mouvement synphonique) in Baranovičevim «Scherzo». Koncert je bil — če za nekatera dela izzamemo pomanjkljivost popolne zasedbe instrumentov — vzorno naštuđiran in izvajan. Prireditelje naj nikar ne oplasi slaba udeležba; čimprej naj nam ustrezajo s podobnim koncertom novih, sodobnih orkestralnih del. — Dne 22. novembra t. l. je otvoril serijo koncertov v proslavo stoletnice Beethovne smrti višji kapelnik dr. Josip Čerin s sinfoničnim koncertom, na katerem je z orkestrom muzike Dravske divizijske oblasti, pomnoženim z godbeniki mariborske vojne muzike, izvajal ouverturo k operi «Fidelio» (Leonore), op. 72, sinfonijo št. 5 v C-molu, op. 67, ter spremljal klavirski koncert v C-molu op. 37 s prednašanjem Antona Trosta. Precizno podani spored in odlično nastop solistov sta imela hvaležno, popolnoma razprodano dvorano. — Zanimiv sinfonični koncert pripravlja «Orkestralno društvo» Glasbene Matice pod dirigentoma prof. Adamičem in prof. Škerjancem.

Novinarski koncert v proslavo narodnega praznika dne 1. decembra je tradicionalna, vselej lepa in sijajno obiskana ljubljanska koncertna prireditel. Letos je sodelovalo orkestralno društvo Glasbene Matice pod prof. Adamičem, pevsko društvo «Slavec» pod prof. Brnobičem, pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» pod pevovodjo Prelovcem in pevski zbor Glasbene Matice pod mojstrom Hubadom. Prvo izvajanje so doživele Adamičeve tri turkestarske ljubavne pesmi za flavto, oboo, klarinet in godalni orkester, med zborovskimi točkami so bile novost Pavčičeva «Dekle, poglej me prov» in Adamičeva «Ciganska posmehulja» (obe iz «Zborov»), ki ju je pel «Ljubljanski Zvon», ter St. Mokranjčeva 14. rukovet (narodne pesmi iz Bosne) pevskega zbora Glasbene Matice. Na koncertu je z velikim uspehom nastopila tudi violinska virtuozinja Fanika Brandlova iz Maribora ob spremljevanju prof. Janka Ravnika na klavirju.

Glasbeni listi.

«**Pevec.**» Glasilo Pevske zveze. Urednik prof. Marko Bajuk. Št. 7/8, 9/10. Anton Dolinar razpravlja po E. Schmitzu o glasbeni estetiki, M. T. priporoča skrb za pevski naraščaj v pevskih društvih in zborih ter utemeljuje potrebo dopisov «Pevcu» o delovanju zborov, Ivan Primožič podaja svoja prijetna razlaganja o moči in vplivu glasbe. Ostali predali so namenjeni organizaciji Pevske zveze, ocenam novih skladb, glasbenim listom in raznim vestem. V oceni «Zborov» (št. 7/8) se urednik «Peveca» huduje nad našo konstatacijo, da nam je list posvetil le štiri vrstice. Radi priznamo, da se morajo naši glasbeni listi boriti za obstoj in morajo štediti s prostorom, «Zbori» morda še bolj kot «Pevec», za katerim stoji močna prosvetna organizacija K. S. Z. Vkljub težkočam smo v vsaki številki književne priloge poročali o «Pevcu» in ga priporočali v naročbo — saj je to naša dolžnost — dočim je «Pevec» naš list takrat komaj omenil. Odtod naša suha konstatacija. Ljubosumnosti «Pevcu» nismo podtikali niti v mislih, zato je krivična urednikova trditev, da so «Zbori» prezrli petletnico Pevske zveze, kajti v št. 7/8 «Zborov» na strani 31, v prvem stolpcu, smo z zadovoljstvom beležili potek slavnosti, njenih prireditev in uspeh, tako kot o vsaki pevski prireditvi. Krivice do danes «Pevec» še ni popravil. Mi si odkritosrčno želimo medsebojne podpore vseh glasbenih listov, saj nas je tako malo. Tudi za «Peveca» naj velja na nas naslovljeni apel: «Bodimo stvarni!» — V glasbenih prilogah je objavljen navduševalen V. Mirkov moški zbor «Pradedom», Anton Dolinar bo mešanim zborom ustregel z ljubko pesmico «Doma», Ivan Ocvirk nudi jako peven mešani zbor «Oj polje razcvetenos», društva pa bodo posebno vesela narodnih pesmi v posrečeni harmonizaciji pokojnega pevovodje «Ljubljane» Antona Svetka, ki je gotovo zapustil še več dobrih skladb. Dobro bi bilo, da se «Pevec» zanima in jih objavi.

«**Cerkveni glasbenik.**» Glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani. Št. 9/10. Vsebina: Dr. Josip Mantuani: Janez Pierluigi iz Palestrine (ob štiristoletnici njegovega rojstva); Fr. Ferjančič: Ivan Mercina kot učitelj, glasbenik in zvonoslovec; J. Ev. Gašparič: Tečaj za organiste v Mariboru; Franc Kramar: Kako in kje sem nabiral slovenske narodne pesmi; Anton Anžič: Drobnarija iz Londona; Dr. P. Bernardin Sokol, O. F. M.: Pregled savremene talijanske glazbene literature. Organistovske zadeve. Koncertna poročila. Dopisi. Oglasnik za cerkveno in svetno glasbo. Naši glasbeni listi. Razne vesti. To in ono. Glasbena priloga: St. Premrl: Introitus, Graduale, Offertorium et Communio za mešan zbor; A. Jobst: Odprite se nebeški dvori (mešan zbor); J. Pogačnik: Cordula (mešan zbor). — Št. 11/12: Prefacija za praznik Kristusa kralja, A. Mihelčič: † zlatomašnik Mihael Saje, I. Mladinec: Smrt znamenitega jugoslovanskega glasbenika v New-Yorku. Dr. Fr. Kimovec: Nove orgle. Učni načrt za 1., 2., 3. in 4. razred vseh osnovnih šol v kraljevini SHS. Dr. Fr. Mlinar-Cigale: Cerkveni koncert v Ptuj. Fr. Kramar: Kako in kje sem nabiral slovenske narodne pesmi. Dr. P. Bernardin Sokol: Pregled savremene talijanske glazbene literature. Običajne rubrike. Glasbena priloga: M. Tomc: Prečisti in nedolžni (mešan zbor) in Po povzdigovanju (mešan zbor). St. Premrl: Nagrobnica (moški zbor). Dr. Fr. Kimovec: Marija pomočnica (gorenjska), mešan zbor. — «Cerkveni glasbenik» uspešno pomaga razvoju naše cerkvene glasbe v duhu napredka s tokom časa. List pa tudi posveča pozornost svetni glasbi, zato zasluži tembolj naše uvaževanje. — Podpirajte ga, naročite se nanj!

«**Prosvetni Glasnik.**» Glasilo Zveze kulturnih društev Ljubljana in Maribor. Urejuje R. Prešeren. Letna naročnina skupno z glasbeno prilogo 40 Din. Nov list, namenjen čitalnicam, bralnim, izobraževalnim, pevskim, glasbenim in tamburaškim društvom po deželi. Po prvih dveh izišlih številkah sodeč, bo dobro vršil svojo nalogo. Gledališki odri, pevski in tamburaški zbori ter knjižnice bodo v «Prosvetnem Glasniku» dobili praktična in poučna navodila za svoje delovanje. Poleg člankov o petju prinaša list tudi skladbe. Do sedaj so bili objavljeni trije moški zbori: Juvančeva «Poslednja pot», Jerebovi «Moj deklič» in «Veslje» ter

istega skladatelja mešani zbor «Tja na naša brda». Vsi so ljubki in lahki, primerni zmožnostim podeželskih pevskih zborov. «Prosvetni Glasnik» radi priporočamo v naročbo.

«**Naš čolnič**» (Gorica) prinaša v 8. in 9. številki poljudno pisan članek A. Severja «Uglasbena pesem». (Pesem, njen nastanek, pesem na papirju, pesem na odru.) Pevovodje naj bi ga proučili in tudi uvaževali!

«**Tamburaš**», mesečna revija za tamburaško glasbo, urejuje Adolf Gröbming. Celetna naročnina 120 Din, polletna 65 Din, četrtletna 35 Din, za Italijo celetna 75 lir, za Ameriko 3 dolarje. Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Cojzova cesta 9/I. List se naroča na naslov: M. Modic, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 1. — Tamburaškim zborom list, ki ima tudi glasbeno-književno prilogo, radi priporočamo v naročbo.

«**Sv. Cecilija.**» List za crkveno glazbo s glazbenim prilogom. Glasilo Cecilijinega društva I i Hrvatskog pjevačkog saveza u Zagrebu je zaključila z letošnjim letnikom 20. leto svojega izhajanja. Nепrecenljive, priznane doma in v tujini, so njene zasluge za razvoj hrvatskega glasbenega življenja. List, ki ima v zadnjih številkah izredno bogato vsebino, je proslavil svoj jubilej z izdajo dr. B. Širole «Missa poetica». «Sv. Ceciliji» in njenemu zaslužnemu uredniku gosp. Janku Barletu ob tej priliki iz srca čestitamo!

«**Jugoslavenski muzičar.**» Glasilo Saveza muzičara u Kraljevini SHS in Društva slovenskih organistov. Zagreb, Vojnička ul. 13/II. Za organizacijo jugoslovenskih poklicnih glasbenikov prepotreben, dobro urejevan list.

«**Hrvatska pozornica**», tjednik za kazališno kulturo. Naročnina za sezono 1926./1927. znaša 160 Din, urednik Stanko Tomašič, Zagreb, Kačičeva ul. 8. List je namenjen zainteresovanju zagrebske publike za tamošnje opero in dramo in prinaša članke o vprizorjenih delih, poroča pa tudi o delu na drugih odrih. Za glasbenike je posebno zanimiv članek Avgusta Gostinčarja «Jugoslavenska ljestvica». «Hrvatska pozornica» zasluži pozornost naših gledaliških krogov.

«**Věstnik pěvecký a hudební.**» Glasilo Pevske zveze češko-slovaške. Redakcija in administracija Praha II., Hopfenštokova ul. č. 15, I. p. List velike organizacije češkoslovaških pevcev. V 7. številki letošnjega letnika je objavil iz pesera dr. Jar. Fiale obširen in jako laskavo pisan članek o «Zborih» in izdajah pevskega društva Ljubljanski Zvon.

«**Listi hudební Matice.**» Redaktor dr. Boleslav Vomáčka. Redakcija in administracija: Praha III., Ríční ulice. To je najboljša češka glasbena revija, ki seznanja svoje čitatelje z vsemi pojavi na polju češke glasbe. Prinaša tudi umetniške slike znamenitih skladateljev, faksimila njihovih rokopisov itd.

«**Hudební výchova**», časopis Českoslov. Jednoty Hudebníh stavu v Praze. Redaktor Antonín Heřman, Praha II., Ječna ulice č. 10. Vzorno urejevan list, ki je posvečen zgolj glasbeni vzgoji, priporočamo zlasti češčine zmožnim glasbenim učiteljem, da si ga naročijo.

Listnica uredništva.

Ustrezajoč željam dopisov naših cenjenih naročnikov, smo pol zadnje številke letošnjega letnika «Zborov» namenili lažjim skladbam, primernim za šibke zборе. — Zaradi obilice gradiva smo izdali zadnjo številko glasbeno-književne priloge v povečanem obsegu. Morali smo krčiti in stiskati, pa še ni prišlo vse na vrsto, tako da smo marsikaj morali odložiti na prvi zvezek prihodnjega letnika. Ponovno prosimo gg. skladatelje, da nam pošljejo svoje nove skladbe, gg. dopisnike pa, da nam pošiljajo članke, prispevke, poročila in dopise.

Naročnina na «Zbore» za leto 1927. znaša za državo SHS 40 Din, za Italijo 30 lir, za Ameriko poldrug dolar. Najlepše prosimo vse cenjene naročnike, da nam ostanejo zvesti tudi v prihodnjem letu in nam nakažejo naročnino čimprej, da moremo ugotoviti naklado lista. Čim več naročnikov bodo «Zbori» imeli, tem več bo mogel list nuditi. Vsak dosedanji naročnik naj nam pridobi vsaj še enega novega! Pišite svoje naslove na položnicah in v pismih natančno in razločno, navedite vselej zadnjo pošto!

Urednikov zaključek: 10. decembra 1926.

PODOKNICA.

(Joško Požar.)

Vasilij Mirk.
(Irsť.)

Mirno. Spavaj mirno, de-va, sladko, lahko noč!

Moški
zbor
ali
četve-
rospev.

p delikatno.

Spa-vaj, de-va, sladko

p delikatno.

mirno, de-va,

noč!

lah-ko noč!

lah-ko, lahko noč!

v tihem lo-gu mi-lo pe-va

nekoliko zadrž.

Počasneje.

Zvezdi-ce ža-

sla-vec pe-sem: lah-ko noč! pe-va pesem: lah-ko noč!

Zve-zdice ža-ri jo

ri-jo ži-vo miglja-joč,

nekoliko zadrž. tajne vode žubo-ri-jo:

Zvezdice ža-ri jo: spivaj, de-kle, lahko

ži-vo miglja-joč,

tajne vode žubo-ri-jo:

snivaj, de-kle, lahko noč!

ri-jo ži-vo miglja-joč,

tajne vode žubo-ri-jo:

sni-vaj, de-kle,

noč! sni-vaj lahko noč! Snivaj, de-kle

mf zadržano.

Sni-vaj lahko noč!

sni-vaj lah-ko noč!

mf sni-vaj, de-kle, lahko noč!

p zadržano.

lakor sprva Sr- ce skrbno ču-je nad teboj, sr- ce,

naraščati.

Sr- ce ču-je nad sr- ce,

nad te- boj, sr- ce,

v ti- hi bo- li sladko sni-je

Sr- ce skrbno ču-je nad te- boj, na teboj, sr- ce *p*

naraščati.

srečo: "Sreča" "Sreča" lah-ko

noč lah-ko, lah-ko

noč, lahko noč, lahko noč!

f počasi

noč lah-ko, lah-ko

noč, lahko noč, lahko noč!

lah-ko noč, lah-ko noč, lahko noč!

„Lobori” 1926
II. letnik, št. 12, b.

PELIN ROŽA.

(Cvetko Golar.)

Peter Jerob.
(Litiya.)

Moški
zbor.

libko.

Fan tič, pelin roža cvetje grenko, jojme, jojme, joj me, to ma

vojski bo ve se lo! Ljubico dobiš o kroglo, tenko, tenko, tenko,

gromkonjeno, gromkonjeno grlo bo gr me lo. lo.
gromkonjeno, grlo bo gr melo, bo gr me lo.

Krepko

Fan tič, sto zvezd zlatih ti za si je, jojme, jojme, joj me,

Bariton solo.

cvetje iz srca ti vzkli je, pesem te za ziblje v mi le sanje, kjer utihne
cve tje vrklje za ziblje v mi le sanje, kjer utihne jok,

jok kjer utihne jok in zdiha va nje. jok in zdiha va nje.
kjer utihne jok in zdiha va nje. in zdiha va nje.

"Zbori" 1926.
II. letnik, št. 12, c.

POVALJENA TRAVA.

(Narodno besedilo.)

Emil Adamič
(Ljubljana.)

Živahno.

lešani
zbor.

mf
Lipa moja, moj Mare, li-pa moja, moj Mari-ce,

poco rit. *ff*
po te be mi trava po-va-lje-na. Li-pa moja
f po-va-lje-na, *ff* Mari-ce.

moj Ma-re, kdo po-va-lil, moj Ma-ri-ce, kdo po-va-lil po li-va-di

> poco rit.
tra-vo? Li-pa moja, moj, Mare, li pa moja, moj, Mari-ce!
tra-vo, Ma-ri-ce?

ff > rit.
po va til ja junak i de-voj-ka.
ff de-voj-ka, *rit.* Ma-ri-ce.

"Lobori" 1926.
II. letnik, št. 12, č.

ČRN MOŽ.

(Stano Kosovel.)

Peter Jereb.
(Litija.)

Mešani
zbor.

Hitro.

mf Črn, črn, črn mož oster, oster, oster nož; *pp* mož zobmi zaskriplje, na po kožo
mf oster nož; *P* mož zobmi zaskriplje, na po kožo *mf*

rit. *f* tipje. Urno, urno, urno, urno pojtnov kraj, ne vrni mo se nazaj, ne vrni mo se na
rit. *f* zadržano

rit. *f* zelo hitro. zaj! Joj nam, joj nam, joj nam, joj nam, joj nam, joj nam ta cesta! mož nas vse po-krusta,
f zelo hitro. *P* zadržano.

mož nas vse pokrusta, mož nas vse pokrusta, pokrusta... Kaj, kaj, kaj, kaj, kaj pa, kaj pa to?
f *zadrž.* *f* hitro.

Počasi Mož se smeje prav sladko, konabrusi pe-te, dimnik nam o-me-te. Kaj pa kaj pa, kaj pa to?
Počasi Mož se smeje, na brusih pe-te, dimnik nam o-me-te. *mf* Hitro.

Mož se smeje prav sladko, konabrusi pe-te, dimnik nam o-me-te.
f široko. široko.

"Zborov" 1926.
II. letnik, št. 12, d.

LUNA IN ZVEZDE.

Stanko Premrl.
(Ljubljana.)

Počasi.

Mešani
zbor.

p *p*

Ti-le da lu-na je to-ži-la svetlim zvezdam, Sve-tle

nekoliko hitetj

mf f

zvezde, zlate moje hčerke, zlo je meni, zlo na večne ča-se. Čar-no

mf f

Lahnagrede.

mf

mf

soln-ce me sovrazi hudo, da si se-stra sem po rojstvu njemu, in kra-lji-ca sem na jasnem.

p mf mf

zadržano.

Počasi

pp

Le po noči pušča mi svet-lo-bo, le po

no bu. Le po noči pušča mi svet-lo-bo,

f pp

noči, da razganjam te-mo,

mf

le po no-či, da raz-ganjam te-mo. A po dne-vi se prevaza

mf f

sa-movzlatem vozu po širokem ne-bu in za-grinja mene v temno

sf nekolikohiteti
krilo, da vo-braz se svet mi ne o-zi-va, da ne čudi se svetlosti

sf Počasi nekolikohiteti
moji. Nič se nisem tužna zaradi žila, nikdar nisem razžali-la

f nekoliko pohiteti. *Lento.*
brata; da me tako smelo za-ni-čuje. Go-vo-ri-jo

f nekoliko zadržano. *Lmerno.*
luni svetle zve-zde: *p* Ab-le-da lu-na, ljuba naša

pp *p* *mf*

ma-ti; Ti-ho, tiho ne go-vo-ri ta-ko, da ne

pp *p* *mf*

ču-je te rumeno solnce, da ne ču-je te rumeno

f *Veselo*

solnce. Krasno te je ob da-ri-lo o-no, vso svetlo-bo

f *Veselo.*

tebi po-so-di-lo, vso milobo kar jo imaš, dalo; za kra-lji-co na polnočnem

f *ff*

nekoliko širje.

p *pp* *pp*

ne-bu te-be mila luna iz-vo-ti-lo... Ti-ho,

p *pp*

ti-ho, na ga-vo-ri ta-ko, da ne ču-je te ru-me-no

p *mf*

solnce, da ne vr-že te xvi-ša-ve nebne! U-mol-

f *p* *Pocasi.*

kni-le so br-le --- če zvezde, o ble-de --- la

na vi-ša-vi lu-na, v zlatem vo-zu se pri-pe--lje

f *hitreje.*

Slovesno, široko.

Soln ce.

ff *Slovesno, široko.*

Našim cenjenim naročnikom in prijateljem!

Z današnjo številko zaključujemo drugi letnik «Zborov» in prvi letnik njihove glasbeno-književne priloge. V letošnjem letniku smo objavili 32 koncertnih zborov à capella (ženskih, moških in mešanih) na 76 straneh, glasbeno-književna priloga pa obsega 54 strani. Za nizko naročnino pač dovolj. Vkljub temu, da so stroški za izdajanje lista ogromni in jih pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» jako težko krije, ter da ima mnogo premalo naročnikov, smo storili vse, kar je v naših skromnih močeh, da ustrezemo pevskim društvom in zborom s pestro zbirko novih skladb, ki bi sicer še dolgo časa ostale v rokopisih; v glasbeno-književni prilogi smo pa nudili čitateljem zanimivo gradivo. Kritika nam je ponovno očitala, da se hočemo prilagoditi potrebam naših pevskih zborov in preveč ustrezamo njihovemu okusu; pevski zbori pa so se pogosto pritoževali, da so v «Zborih» priobčene skladbe zanje pretežke, premoderne. Vsem nenkrat ustreči, žal, ni mogoče. V prihodnjem letu ne bomo zapirali naših vrat pred najnovejšimi pojavi v naši zborovski glasbi, ozirali se bomo pa obenem na potrebe in zmožnosti naših pevskih društev. Če hočemo, da bo list uspeval, si razširil obzorje in delokrog, se izpopolnil po vsebini, smemo izreči prošnjo, naj nam ostanejo zvesti vsi stari naročniki, a naj se jim pridruži še enkrat toliko novih. «Zbori» bodo izhajali v novem letu vsak drugi mesec v dvojnih številkah. Naročnina nanje znaša za Jugoslavijo 40 Din, za Italijo 50 lir, za Češkoslovaško 50 Kč, za Ameriko poldrug dolar. — Najlepše Vas prosimo, da nam naročnino nakažete čimprej (za državo SHS po priloženi položnici, naročniki v inozemstvu pa po katerikoli banki).

Ko izrekamo vsem gg. sotrudnikom in naročnikom ob koncu leta najiskrenejšo zahvalo za njihovo naklonjenost in podporo, se jim priporočamo tudi za prihodnje. Le s sodelovanjem nas vseh bodo mogli «Zbori» uspešno odgovarjati svojim nalogam.

Srečno novo leto 1927!

Uredništvo in uprava „Zborov“.

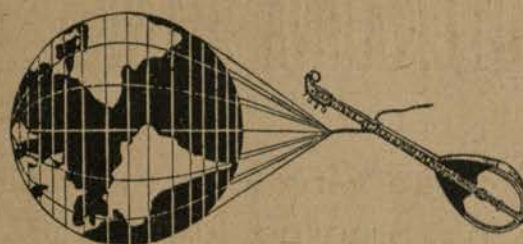
Kreditni zavod za trgovino in industrijo LJUBLJANA

Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopu)

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana
Telefon št. 40, 457, 548, 805 in 806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Traži se zastupstvo za U. S. A.

PROGDANOV & Co.
SISAK, S.H.S.

Proizvod tambura na veliko.

Izvoz — Export, Reklamne cijene. Cijenici šalju se besplatno.

Naklada tamburaških škola i partitura.

UPOŠTEVAJTE PRI SVOJIH NAROČILIH NAŠE OGLASE!

Najboljši
šivalni
stroj je
edino le

Josip Petelinc-a

znamka

Gritzner in Adler

za rodbino, obrt in industrijo.

Posamezni deli za vseh vrst šivalne stroje in kolesa.
Igle, olje in pnevmatike.

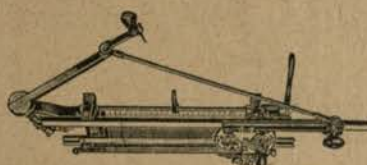
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija.

Delavnica za popravila.

Na veliko. Telefon 913. Na malo.

Najboljši švicarski pletilni stroji DUBIED

Najceneje
kupite
edino
le zato,

ker je najboljšel!

Galanterija, modno blago, pletenine, žepni robci, sukanec, jedilno orodje, palice, potrebščine za čevljarje, šivilje, sedlarje in krojače, toaletna mila, razne kreme, škarje, noži

na veliko in malo pri tvrdki

JOSIP PETELINC

v Ljubljani

za vodo, blizu Prešernovega spomenika.

Telefon 913.

NAŠA PRAVA DOMAČA

**KOLINSKA
CIKORIJA**

JE IZVRSTNA

HIPOTEKARNA BANKA JUGOSLOVANSKIH HRANILNIC LJUBLJANA

izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle. Sprejema denarne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter daje vsakovrstne kredite in predujme. Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo ter kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih kurzih.

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA
ZAVAROVALNA BANKA
V LJUBLJANI

ZAVARUJE

PROTI OGNJU, TATVINAM, NEZGODAM
ITD. TER NA DOŽIVETJE IN
ZA SLUČAJ SMRTI.

PODRUŽNICE PO VSEJ KRALJEVINI.

DOMAČE PODJETJE.

Manufakturna
veletrgovina

Hedžet & Koritnik
LJUBLJANA

Frančiškanska ulica 4
Telefon interurban 75

uvaža blago iz
Anglije, Francije,
Češkoslovaške,
Švice, Nemčije in
:: Italije ::

MALINOVEC IN DRUGE SADNE SOKE
SADNE AROME (ESENCE)
SADNE ETERE
„NEKTAR“, SADNO MARMELADO
RUM - ESENCO IN ESENCE ZA RAZNE LIKERJE
PRIPOROČA

SREČKO POTNIK in DRUG, LJUBLJANA, METELKOVA UL. 13

ZAHTEVAJTE CENIK!

ZAHTEVAJTE CENIK!

**Založba muzikalij pevskega društva „Ljubljanski Zvon“
v Ljubljani.**

Račun poštne hranilnice Ljubljana števil. 14.189.

---

1. *Alojzij Sachs*: II. venček narodnih pesmi za moški zbor (1909).
2. *Anton Lajovic*: Pesmi samote, solospevi s spremljevanjem klavirja (1920).
3. Trije moški zbori. (*E. Adamič*: *Ljubici*, *M. Rožanc*: *Mak žari*, *Zorko Prelovec*: *Jaz bi rad rdečih rož*) (1920).
4. *Emil Adamič*: Pet veselih pesmi za moški zbor (1921).
5. *Emil Adamič*: Pet ženskih dvospevov (zborov) s spremljevanjem klavirja (1922).
6. *Stanko Premrl*: Štirje ženski dvospevi (zbori) s spremljevanjem klavirja (1925).
7. *Emil Adamič*: Osem lahkih moških zborov na narodna besedila (1925).
8. Razne partiture umetnih in narodnih pesmi za moški in mešani zbor.

Skladbe se naročajo na naslov:

**Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ v Ljubljani
Založba muzikalij.**

